

Vlaams
Parlement

vergadering **C190**
zittingsjaar 2017-2018

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 29 maart 2018

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de mate van overleg naar aanleiding van de problemen bij de restauratie van het Lam Gods – 1435 (2017-2018)	3
VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het project Content4All voor dove gebarentaalgebruikers – 1486 (2017-2018)	5
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de evaluatie van de taxshelter voor de podiumkunsten – 1444 (2017-2018)	
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de taxshelter voor de podiumkunsten – 1446 (2017-2018)	10
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de actualisering van het zogenaamde Percentagedecreet – 1445 (2017-2018)	18
VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de aanduiding van cultureelerfgoedinstellingen – 1492 (2017-2018)	21
VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de toekenning van Vlaamse subsidies aan de vzw Kunst – 1554 (2017-2018)	24
VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de Vlaamse hiphop – 1577 (2017-2018)	29

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de mate van overleg naar aanleiding van de problemen bij de restauratie van het Lam Gods – 1435 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Joris Poschet

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, minister, collega's, rector Ludo Collin, zeg maar de 'beheerder' van het Lam Gods, zegt dat hij het vertrouwen in het Museum voor Schone Kunsten Gent (MSK) behoudt. Dat zei hij aan De Gentenaar toen er tijdens de restauratiefase twee keer problemen met het Lam Gods naar boven kwamen in het MSK.

Er zijn twee incidenten geweest in het MSK, zo stelt schepen van Cultuur Annelies Storms. Op 12 februari veroorzaakte iemand per ongeluk een incident door het indrukken van de noodknop. Het overvalalarm ging af, maar het bleek loos alarm. En op 19 februari was er een tweede toen de luchtvochtigheid in de restauratieruimte daalde naar 40 procent. De normale luchtvochtigheid is 55 procent, de kritieke ondergrens is 45 procent – gelukkig niet lager, want het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK) heeft aanvullende luchtbevochtigers geplaatst in de ruimte waar de restauratie plaatsvindt. Op 18 februari is het brandalarm afgegaan, waardoor de gastoevoer werd afgesloten en de stoomketels uitvielen. Pas maandagochtend zag een medewerker van het museum dat de luchtvochtigheidswaarden zeer laag waren.

Er is duidelijk wel een probleem met het veiligheidsprotocol in het MSK. De te nemen maatregelen bij een incident en de noodprocedures zijn naar mijn weten onvoldoende bekend bij de medewerkers van het museum en het KIK. En er lijkt me een probleem met de coördinatie van de verschillende systemen en de bediening ervan, anders was er niet die late reactie geweest.

Is er mogelijk schade? Niet alleen aan het Lam Gods maar ook aan de vele andere werken in het museum? Immers, de luchtvochtigheid is in het hele museum gedaald naar een 30 procent, ver onder de kritische waarde. Het is een kwestie van enkele dagen geweest.

Daarenboven, zo werd mij meegedeeld, vragen de medewerkers van het KIK die instaan voor de restauratie al langer naar toelichting over de werking van het veiligheidsprotocol en de technische voorzieningen voor beveiliging, maar blijft die nog steeds uit. Zo zou de politie niet zijn opgedaagd bij het afgaan van het overvalalarm.

Er was in ieder geval een samenloop van een aantal problemen die toch vragen doen rijzen. De situatie is ernstig en u, minister, hebt ze als dusdanig ingeschat, anders kan ik niet verklaren waarom u samen met de minister-president spoedoverleg heb gevraagd over de restauratie. Ik heb begrepen dat het spoedoverleg intussen heeft plaatsgevonden.

Minister, is er regelmatig overleg tussen het MSK, het KIK, de eigenaar en eventueel het stadsbestuur inzake het veiligheidsprotocol? Zijn de verantwoordelijkheden duidelijk beschreven? Werden de procedures gevolgd? Zijn alle betrokken medewerkers van het MSK en het KIK duidelijk geïnformeerd over de procedures? Zo ja, wie is dan verantwoordelijk voor de opeenstapeling van incidenten, die duidelijk in relatie staan met elkaar?

De luchtvochtigheid in de ruimte waar het Lam Gods wordt gerestaureerd is minder sterk gedaald dan in de rest van het museum – naar verluidt naar 30 procent.

De mogelijke schade is derhalve groter voor de hele collectiepresentatie in het museum. Is er ondertussen onderzoek gevoerd naar de mogelijke schadelijke gevolgen? Welke maatregelen zijn of worden er genomen opdat dit niet meer zou kunnen gebeuren?

Ik begrijp dat het spoedoverleg ondertussen heeft plaatsgevonden. Wat zijn de conclusies?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Collega's, de vraag naar de procedures en het overleg kwam aan bod op de bijzondere vergadering van de stuurgroep conservatie/restauratie van het Lam Godsretabel van de gebroeders van Eyck. Deze vergadering vond plaats op maandag 19 maart, en kwam er op initiatief van de minister-president en mezelf naar aanleiding van de problemen die in de pers gesignaleerd werden over de veiligheid en de klimaatomstandigheden van het restauratieatelier in het Museum voor Schone Kunsten Gent.

De stuurgroep van het Lam Godsretabel bestaat uit vertegenwoordigers van de kerkfabriek, het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK), het MSK, het Departement Cultuur, Jeugd en Media, het agentschap Onroerend Erfgoed, de Universiteit Gent, de provincie Oost-Vlaanderen, en de Koninklijke Musea voor Schone Kunsten Brussel. De stuurgroep werd voor deze bijzondere vergadering uitgebreid met drie leden van de Topstukkenraad en met vertegenwoordigers van de beide ministeriële kabinetten. De vergadering werd voorgezeten door de heer Thomas Leysen, voorzitter van de Topstukkenraad.

Uit dit overleg bleek dat het MSK beschikt over de nodige protocollen en draai-boeken voor calamiteiten en dat daarbinnen een aparte procedure is opgenomen voor het restauratieatelier van het Lam Godsretabel. Het is echter wel zo dat het museum dient te werken aan de concrete implementatieplannen. Op dit moment blijken die niet voldoende ingeoeft te zijn. Ook dienen de medewerkers van het KIK veel meer te worden betrokken bij deze plannen. Maar ik heb uit de bijzondere vergadering begrepen dat daar werk van gemaakt zal worden. Op 21 maart had er een opvolgingsoverleg plaats tussen het KIK en het MSK. De resultaten daarvan werden besproken op de gewone vergadering van de stuurgroep op 26 maart. Ik heb er alle vertrouwen in dat deze gesprekken zullen leiden tot betere afspraken en concrete acties ter remediëring van de vastgestelde problemen.

Op de vergadering van 19 maart gaf het museum aan dat het de nodige initiatieven zal nemen om de bestaande procedures te checken en waar nodig te actualiseren en dat, wat het Lam Godsretabel betreft, het KIK daarbij nauw betrokken zal worden. Ik vind het positief dat het museum deze initiatieven neemt en ze zijn een antwoord op de incidenten waarnaar u in uw vraag verwijst.

Ik ga ervan uit dat de restaurateurs van het MSK de bewaarconditie van de werken die aan deze plotse val van de luchtvochtigheid werden blootgesteld, nauwgezet zullen opvolgen om te zien of er schade naar voren treedt. Allicht zal er weinig tot geen schade zijn omdat het aantal uren dat de relatieve vochtigheid onder de 40 procent viel, al bij al beperkt is gebleven. De panelen van het Lam Godsretabel liepen in ieder geval geen schade op door het uitvallen van de klimaatinstallatie.

Het museum en het stadsbestuur zijn zich bewust van de problemen met de klimaatbeheersing in het museum. In de voorbije weken werden in het museum reeds een aantal 'cloud loggers' geïnstalleerd. Deze loggers garanderen een permanente opvolging met automatische waarschuwing bij het overschrijden van de limietwaarden, hetgeen een snellere reactie moet toelaten bij klimaatproblemen. Het museum en de stad stelden inmiddels ook een omstandig actieplan

op, dat onder meer voorziet in de vervanging van de stoomgroepen die de oorzaak waren van de problemen. De capaciteit ervan wordt verdubbeld en redundant gemaakt. Ook de klimaatbehandeling in de zalen zal worden aangepakt via de vervanging van de klimaatroosters en via het compartimenteren van de zalen. Deze ingrepen zijn nog voor dit jaar gepland. Gecombineerd met een volledig onderhoudscontract, zal dit leiden tot een veel stabielere klimaatbeheersing in het hele museum, wat positief is.

Ik wil toch nog eens herhalen dat het Lam Godsretabel geen schade heeft opgelopen door het incident van 19 februari 2018. Het museum moet wel prioritair werk maken van met het KIK overlegde noodplannen met betrekking tot het restauratieatelier. De bestaande afspraken moeten in nauw onderling overleg verder worden verfijnd, en dit zowel in geval van incidenten, zoals het incident van 19 februari, als in geval van calamiteiten. Er mag geen onduidelijkheid bestaan over deze afspraken tussen de medewerkers van het museum en van het KIK, noch over het 'wie doet wat wanneer' in geval van incidenten en calamiteiten. Ook moeten het museum en de KIK-medewerkers deze plannen regelmatig opvolgen en gemelde incidenten en kleinere problemen structureel opvolgen.

De kerkfabriek, het KIK en de Topstukkenraad spreken hun vertrouwen uit in de maatregelen die in onderling overleg genomen werden en zullen worden genomen om de restauratie van het Lam Godsretabel in alle veiligheid te laten verlopen.

De Stuurgroep concludeert tot slot dat de investeringen die het museum dit jaar plant ter verbetering van de veiligheid in het museum, zullen toelaten om de vereiste veiligheids- en klimaatgaranties te bieden voor de van Eyck-tentoonstelling van 2020. Voorwaarde hiervoor is wel dat alle maatregelen ten laatste medio 2019 volledig geïmplementeerd zijn.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, ik dank u voor uw duidelijke uitleg en stand van zaken. Dat er een probleem is geweest, is duidelijk, maar de potentiële schade zal wellicht niet zo groot zijn geweest, zoals ik uit uw antwoord heb begrepen.

Er zullen een aantal investeringen gebeuren, wat op zich een goede zaak is. Jammer dat het weer het Museum voor Schone Kunsten Gent is dat in beeld komt. Het toont ook aan dat de omgang met de topstukken die we hebben in Vlaanderen secuur moet gebeuren en grondig op het vlak van klimaat en veiligheidsprotocollen, en dat de samenwerking tussen het KIK en het museum niet altijd zo gemakkelijk en vanzelfsprekend is. Ik hoop dat hiermee een kentering in de positieve zin kan worden ingezet.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Bart Caron aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over het project Content4All voor dove gebarentaalgebruikers – 1486 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Joris Poschet

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Voorzitter, minister, collega's, de VRT stapte mee in het project Content4All met als doel meer 'content' toegankelijk te maken voor Vlaamse dovengebarentaligen. Dit is een Europees project onder het 'Innovative

action' programma van Horizon 2020. Het wordt uitgevoerd door een consortium van verschillende Europese partners en krijgt een Europese subsidie van 3,5 miljoen euro. De Belgische partners zijn daar ook inbegrepen.

Tijdens het project zal men trachten een 3D-model van een tolk gebarentaal te bouwen, een 'avatar', onder andere op basis van Vlaamse Gebarentaal-data die worden verzameld en geanalyseerd met machine learning, om uiteindelijk bepaalde content op televisie proberen om te zetten via een virtuele tolk-avatar. Op deze manier kan men, op lange termijn, in een geautomatiseerde vorm van gebarentaalvertaling voorzien. Het 3D-model dat gebouwd wordt, zou idealiter lijken op een menselijke tolk en worden ingezet voor verschillende televisie-uitzendingen zoals het nieuws, het weerbericht of verslaggeving bij noodsituaties.

De adviescommissie Vlaamse Gebarentaal (VGT) kreeg eind vorig jaar een voorstelling van het project en reageert behoedzaam. Ze benadrukt dat er uiteraard praktische toepassingen denkbaar zijn van avatars, en dat meer onderzoek hierover zeker welkom is. Avatars kunnen bijvoorbeeld worden ingezet voor het geven van geautomatiseerde aankondigingen in gebarentaal in publieke ruimtes zoals luchthavens en treinstations – denk aan de automatische stemmen in bijvoorbeeld treinstations –, in omstandigheden waar ook nu reeds 'text to speech' wordt ingezet voor gesproken talen. In deze situaties gaat het dus niet over vertalingen, noch in het Nederlands, noch in de Vlaamse Gebarentaal.

De adviescommissie ziet echter nog geen toepassing van avatars voor geautomatiseerde vertalingen naar Vlaamse Gebarentaal voor uitzendingen op de openbare omroep, en al helemaal niet voor kritische uitzendingen zoals nieuwsberichten en uitzendingen in noodsituaties. Doof Vlaanderen, de vertegenwoordiger van de Vlaamse gebarentaligen, en het Vlaams GebarentaalCentrum, het expertisecentrum Vlaamse Gebarentaal, zijn geen voorstander van deze concrete toepassing. De huidige vertolking van het Journaal door echte tolken Vlaamse Gebarentaal is al bijzonder complex – nu en dan is er kritiek op. Het is onrealistisch dit te overtreffen door het hebben van avatars, en getuigt van weinig inzage in de complexiteit van vertaalprocessen, in het bijzonder maar niet beperkt tot gebarentalen.

De adviescommissie VGT stelt vast dat het project Content4All is gestart met een verkeerde focus, en dat er bijstellingen nodig zijn om tot een nuttige invulling te komen. Ze adviseert om, als het project dan toch doorgaat, vanaf nu in elke fase van het project nauw overleg te plegen met belanghebbende organisaties en dove academici met taalkundige expertise en dat de projectsubsidies in dat verband worden herbekeken. Daarnaast zien ze de focus van het project graag verlegd naar situaties waar gebarentaal-avatars effectief van nut kunnen zijn, zoals geautomatiseerde aankondigingen, na advies van de belanghebbende organisaties.

Ten slotte ontraadt de adviescommissie de VRT ten stelligste om gebruik te maken van tolk-avatars voor haar uitzendingen, zeker voor belangrijke uitzendingen, met name nieuwsuitzendingen, kinderprogramma's en uitzendingen in noodsituaties.

Minister, hoe is het mogelijk dat de gebruikers, Doof Vlaanderen, en experts, het Vlaams Gebarentaalcentrum, niet van meet af aan werden betrokken bij de uitwerking van Content4All? Ik vind het persoonlijk ook een heel belangrijke kwestie dat, als men iets wil ontwikkelen voor een bepaalde doelgroep, men die doelgroep moet betrekken van in het begin.

Was of is de Vlaamse Overheid, los van de VRT, op enige manier betrokken bij het project Content4All?

Hoe reageren u en de VRT op het toch wel kritische advies van de adviescommissie VGT, zowel naar inhoud van het project als naar praktische uitwerking?

Hypothekeert dit advies de verdere uitwerking van het project Content4All? Of zal het in een bepaalde richting worden bijgestuurd?

Zal de VRT vanaf nu nauw samenwerken met de gebruikers en experts?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Collega's, het project Content4All wil content meer toegankelijk maken voor de gebarentaalgemeenschap door op lange termijn in een geautomatiseerde vorm van gebarentaalvertaling te voorzien. Tijdens het project zal in een eerste fase een 3D-model van de 'tolk' worden gebouwd. In een tweede fase zullen data van de tolken, videobeelden en bijhorende ondertitels of voorbereide tekst, worden verzameld en geanalyseerd met 'machine learning'. In een derde fase zal een automatische workflow die ondertitels in kwaliteitsvolle vlotte Vlaamse Gebarentaal omzetten via een fotorealistische virtuele tolk. Dat zal verder worden ontwikkeld en uitgetest.

Het grootste deel van de middelen voor het project komt van Europa, met name uit het programma Horizon 2020. Er is een beperkte financiële bijdrage van de VRT. Daarnaast draagt de VRT ook logistiek bij, bijvoorbeeld via haar huidige studioinfrastructuur.

Bij de opmaak van het project Content4All is de gemeenschap van VGT-gebruikers inderdaad te weinig betrokken. De VRT stapte pas na het opstarten in het project Content4All. De Vlaamse openbare omroep was de vervanger van een andere mediapartner. De VRT koos ervoor in te stappen in het project omdat zij het belangrijk vindt om aan innovatie te blijven doen, juist ook op die terreinen en die technologieën die nog niet ten volle zijn ontwikkeld. De VRT heeft de opdracht om er te zijn voor iedereen. Dat betekent voor alle bevolkingsgroepen, dus ook voor iedereen met auditieve beperkingen of voor elke gebarentaal-gebruiker. Het is dan ook niet onlogisch dat de VRT ook op innovatievlak hier verder wil aan werken. De VRT heeft ondertussen trouwens heel wat ervaring met Vlaamse Gebarentaal. Tegelijk is er een blijvende behoefte bij de VGT-gebruikers om meer VRT-aanbod te kunnen volgen.

De nieuwe projectleider van Content4All van de VRT nam ondertussen contact op met de adviescommissie VGT. Hij stelt dat de VRT het betreurt dat er geen partner uit de dovengemeenschap van bij de start van het project is betrokken. Men onderzoekt hoe de dovengemeenschap in het verder verloop van het project wel intensiever kan deelnemen als volwaardige partner. Er werd een overleg gepland op 26 maart met de VRT, de adviescommissie VGT en Doof Vlaanderen. Ook de Europese projectleider liet weten in gesprek te willen gaan met de adviescommissie over het project.

U vroeg of de Vlaamse overheid betrokken was. Het antwoord is neen.

Hypothekeert dit advies de verdere uitwerking van het project Content4All? Zal de VRT vanaf nu nauw samenwerken met de gebruikers en experts? Het advies hoeft het project Content4All niet te hypothekeren, maar het spreekt vanzelf dat er bijsturingen kunnen en moeten gebeuren aan de praktische invulling en het uittesten van het project. Het is de uitdrukkelijke bedoeling om samen te werken met potentiële gebruikers en experts. De VRT wil de gemeenschap van VGT-gebruikers graag als evenwaardige partner in dit project betrekken, omdat net hun kennis op dit moment onvoldoende aanwezig is. De VRT vindt het belangrijk dat de gemeenschap van VGT-gebruikers weet dat we hun waarden, taal en cultuur respecteren. Er zal nauw overleg worden gepleegd met de belanghebbende organisaties en het advies van dove academici die de taalkundige expertise hebben, zal worden meegenomen in de verdere uitwerking van het project.

De betrokkenheid en het advies van de gemeenschap van de VGT-gebruikers in dit project geeft de VRT de kans om bij te leren.

Ik kijk even terug naar het voorbije verloop. In november 2017 organiseerde de VRT een vergadering met alle stakeholders uit de gemeenschap van VGT-gebruikers om Content4All toe te lichten. De adviescommissie van de gemeenschap van VGT-gebruikers heeft na deze vergadering een advies bekendgemaakt en verspreid. Op basis van het advies heeft de VRT een nieuwe vergadering gepland. Ook binnen het Content4All-consortium is deze materie ten volle besproken. Alle betrokken partijen willen de adviezen graag ter harte nemen en verder in dialoog gaan.

Wat is nu de verdere aanpak? Concreet willen de deelnemende partijen van Content4All graag binnen de gemeenschap van gebarentaligen partners vinden die delen van het project mee kunnen uittesten en zo mee richting kunnen geven aan de verdere uitwerking van het project. Daardoor zal de mening van de gemeenschap van VGT-gebruikers een leidraad zijn voor het project en rechtstreeks impact hebben op de technische invulling ervan. Experts die momenteel betrokken zijn bij Content4All zijn enkele internationale gerenommeerde namen, met weliswaar jarenlange ervaring in gebarentaal.

De VRT wenst te benadrukken dat het niet de bedoeling is dat nieuwsuitzendingen zoals Het Journaal en Karrewiet zullen worden uitgezonden met avatars. De VRT noch de projectpartners geloven dat dit de eerstvolgende jaren een realistisch scenario is, gezien de complexiteit van de materie. Dit project zal naast de huidige programma's die met gebarentaal ondersteund worden bestaan, zeker niet als alternatief ingezet worden. Geautomatiseerde aankondigingen, zoals treinvertragingen, ook al aangegeven door de adviescommissie, kunnen een toepassingsgebied zijn binnen Content4All.

In de toekomst zal de VRT bij innovatieve projecten met betrekking tot de Vlaamse Gebarentaal steeds een partnerschap met de gemeenschap van VGT-gebruikers in Vlaanderen zoeken. De VRT vindt innovatie belangrijk. Om zo goed mogelijk de gebruikers van morgen te kunnen bedienen binnen een veranderend medialandschap, is het belangrijk om vandaag kennis te nemen van nieuwe technologieën, te experimenteren en bij te leren.

De adviescommissie Vlaamse Gebarentaal is door de Vlaamse Regering in het leven geroepen om over alles wat te maken heeft met Vlaamse Gebarentaal of wat een impact kan hebben op het gebruik ervan en op de ontwikkeling en zichtbaarheid van dovencultuur, advies te verlenen. Het is, wat mij betreft, evident dat zij gehoord worden, en dat er, in de mate van het mogelijke, rekening wordt gehouden met hun advies. Er moet dan ook, wat dit project betreft, minstens bekeken worden wat de argumenten van de adviescommissie inhouden en op welke manier daar al dan niet aan tegemoetgekomen kan worden.

Voor het eerst in de geschiedenis van de Vlaamse openbare omroep is in de lopende beheersovereenkomst aandacht voor VGT verankerd, wat uiteraard een goede zaak is. Het lijkt me een goed voorstel van de adviescommissie om in de voorbereiding van een nieuwe overeenkomst een kortlopend evaluatieonderzoek te laten gebeuren over de ervaring en de bevindingen van VGT door VGT-taligen op de VRT. Ik meen dat de ontwikkelingen van een avatar ook in dit breder perspectief moeten worden bekeken.

De VRT werkt zeker al nauw samen met de gemeenschap van VGT-gebruikers. Zij vindt hun mening zeker relevant bij alles wat ze doet ten aanzien van VGT-gebruikers. De VRT kan niet altijd ingaan op alle verzoeken van deze gemeenschap wegens de beperkte middelen en het feit dat het televisiemedium

eigen wetmatigheden kent waar de omroep rekening mee moet houden. Zowel binnen de VRT als binnen het Content4All-consortium is deze materie besproken.

Er is dus wel degelijk een uitgestoken hand na de moeilijke of valse start van de samenwerking, om met de VGT-gemeenschap samen te werken en de richting van Content4All te bepalen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

Bart Caron (Groen): Minister, er is een fikse stap vooruitgezet na een moeilijke of minstens een onhandige start. Ik waardeer uw algemene beschouwingen en uw aanpak ter zake. Ik heb dan ook geen aanvullende vragen.

Ik heb alleen nog de hoop dat de VRT ook in de toekomst bij andere projecten, bijvoorbeeld audiodescriptie en automatisering van ondertitels, de doelgroepen betreft. Er zijn allerlei technische innovaties mogelijk. We moeten die niet afremmen. De Vlaamse Gebarentaal is een erkende taal, waarvoor een decretale basis is gemaakt. Er is een adviescommissie en die mag volop haar rol spelen en die doet dat ook. Ik ben blij dat de VRT hier finaal ook op is ingegaan.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Manuela Van Werde (N-VA): Ik wil de heer Caron bedanken om de bezorgdheden van de doven en slechthorenden in de commissie te brengen. De problemen zoals geformuleerd in de vraag, zijn ook mij bekend. Ik merk dat de VRT een van de zes instanties is die deel uitmaakt van het consortium. Het is fijn om te zien hoe de Vlaamse publieke omroep mee vooroploopt in Europa om innovatieve mediatechnologieën te ontwikkelen.

Op de website van Content4All verwijst de VRT ook naar haar ervaring in huis met ondertiteling, vertaling, audiodescriptie en gebarentaal. Maar we moeten ook leren uit het verleden en in dit geval uit de ervaring die is opgedaan met de bestaande toepassingen op het vlak van gebarentaal. Ik was er zelf niet bij betrokken, maar ik heb me laten vertellen dat bij de opstart van de huidige gebarentaaltoepassing op de VRT ook niet over één nacht ijs is gegaan. Er is ook heel veel overleg geweest en het heeft ook heel wat voeten in de aarde gehad.

Daarom wil ik benadrukken dat er nood is aan overleg tussen de projectingenieurs en de gebruikers. Ik mag dan ook hopen dat de vraagtekens die de adviescommissie VGT plaatst bij de haalbaarheid van geautomatiseerde vertalingen, zoals Content4All beoogt, ernstig worden genomen. Ik vind het wel geruststellend dat de VRT zich niet wil vastpinnen op een deadline in die zin dat de bestaande ondersteuning niet meteen zal worden vervangen door die avatars. Minister, u hebt aangehaald dat de twee toepassingen naast elkaar kunnen staan.

Ik heb ook vernomen dat de diversiteitsambtenaar van de VRT geregeld overleg pleegt. Ik vind het toch een positief signaal, ondanks de valse start.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): De heer Van de Wauwer had dus een gelijkaardige vraag ingediend, maar kon door omstandigheden niet aanwezig zijn vandaag. Ik vind het toch belangrijk om het standpunt van CD&V hierover toe te lichten.

Het gebrek aan betrokkenheid van dove mensen bij de VRT is niet nieuw. Die klacht hebben we ook naar aanleiding van de hernieuwing van de beheersovereenkomst heel duidelijk naar voren zien komen. Er is daar aandacht voor gevraagd.

We zien met dit Europese project dat het er nog niet ingebakken zit, namelijk het betrekken van de doelgroep en het laten participeren aan het overleg. We

betreuen dit, maar zijn anderzijds zeer tevreden met het antwoord van de minister dat men de schade wil inhalen.

Er is natuurlijk ook nog de stap verder naar meer programma's in Vlaamse Gebarentaal. Ook daar zijn we nog niet geland.

Er moet tussen dit en de avatars verder overleg zijn zodat ervoor wordt gezorgd dat er bij de VRT meer gebeurt voor die doelgroep. Laat ons hopen dat dit een soort signaal is geweest waardoor de VRT extra wakker is geschud en dat ze doet wat wij hebben gevraagd in het kader van de beheersovereenkomst. Die innovatieve snuffjes moeten voor mij eigenlijk allemaal niet. Als we al zouden doen wat de gemeenschap al jarenlang vraagt, dan zou dat misschien al mooi zijn.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik wil me aansluiten bij deze vraag om uitleg. Het is heel goed dat de VRT mee aan de wieg staat van de ontwikkeling van dergelijke innovatieve toepassingen om ervoor te zorgen dat dove mensen maximaal kunnen participeren. Het punt dat mevrouw Brouwers aanhaalt, is zeer terecht. Er is een grote verzuchting omtrent betrokkenheid bij de VRT vanuit de dovenverenigingen om frequenter rond de tafel te gaan zitten. We hopen dat deze tool de aanleiding mag zijn om hen meer te betrekken zodat innovaties maximaal worden afgestemd op de noden van de mensen voor wie ze zijn bedoeld.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de evaluatie van de taxshelter voor de podiumkunsten – 1444 (2017-2018)

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de taxshelter voor de podiumkunsten – 1446 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Joris Poschet

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, de taxshelter werd in het leven geroepen in 2003 en werd in 2016 uitgebreid naar podiumkunsten. Het was een federale wetswijziging met belangrijke gevolgen voor ons Vlaams kunsten- en cultuurveld. We hebben hier al regelmatig dit onderwerp aan bod gebracht.

Tijdens de bespreking van uw beleidsbrief en de algemene uitgavenbegroting stelde u dat er begin 2018 al een goed overzicht zou zijn van het eerste jaar gebruikmaken van de nieuwe wetgeving. We zijn ondertussen zo ver.

Het is ook altijd belangrijk om te overleggen met de Franstalige Gemeenschap en de federale overheid. U gaf aan dat er in de loop van de maand maart overleg zou zijn met uw collega-minister Greoli van de Franse Gemeenschap. Daar zal ongetwijfeld ook over taxshelter worden gesproken of gesproken zijn. U hebt ook met diverse partners het ontwerp 'FAQ's taxshelter podiumkunsten' afgetoetst.

Ook de koepel voor de kunstensector, oKo, heeft een aantal aanbevelingen en pijnpunten aangehaald. Die gaan hoofdzakelijk over de definities en bepaalde regelgeving die nog onder de loop moet worden genomen. Er zijn ook nog vragen bij de vennootschapsbelastingplicht. Ik zal niet dieper ingaan op de vragen en de

lacunes aangehaald door oKo, maar ik wil wel een aantal algemene vragen stellen.

Hebt u al een overzicht van het eerste jaar? Wat zijn uw conclusies? Hebt u knelpunten geïdentificeerd? Zult u die meenemen naar het overleg met minister Greoli of heeft dat overleg ondertussen plaatsgevonden? Zijn er samenvallende punten waarmee u naar het federale niveau kunt gaan? Ziet u verschillen tussen de conclusies van de Franse Gemeenschap en de Vlaamse Gemeenschap? Wat vindt u van de aanbevelingen van oKo? In welke mate kunnen die meegenomen worden naar de verschillende overlegfora? Wat is de stand van zaken inzake het ontwerp 'FAQ's taxshelter podiumkunsten'? Wanneer worden de definitieve FAQ's verwacht? Zullen die deel uitmaken van het overleg met minister Greoli?

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Voorzitter, de taxsheltersteunmaatregel is al sinds 2003 bekend in de cinema- en televisiesector. Sinds 1 februari 2017 geldt de fiscale regeling ook voor de podiumkunsten. Dat blijkt op het eerste gezicht, als we afgaan op het aantal aanvragen, een schot in de roos. Sindsdien heeft een aanzienlijk aantal organisaties gebruikgemaakt van deze nieuwe regelgeving. Er zijn meer dan tweehonderd dossiers ingediend.

Uit een analyse van oKo die op maandag 12 maart 2018 verscheen, blijkt dat er nog enkele werkpunten zijn. Zo erkent de FOD Financiën bijvoorbeeld wel de aanmaak van een decor, maar niet de transportkosten van het decor als productie- of exploitatiekosten die binnen de maand na de première worden gedaan. Bovendien worden vzw's die van de maatregel willen genieten, onderworpen aan de vennootschapsbelasting. Dit probleem werd door mijn fractie al meermaals aangekaart. Ook is de regelgeving niet voldoende afgestemd op andere wetgevende kaders, zoals het Kunstendecreet.

Sinds de invoering van de fiscale regeling in de podiumkunsten zijn we iets meer dan een jaar verder. Naar aanleiding van de berichtgeving van uzelf en de bezorgdheden van oKo wil ik u een aantal vragen stellen.

Hoeveel en welke organisaties hebben ondertussen gebruikgemaakt van deze nieuwe financieringsvorm? Dat hebben we eigenlijk al in de pers kunnen lezen. Hoeveel van deze organisaties ontvangen ook subsidies? Hoe evalueert u het eerste jaar taxshelter voor podiumkunsten? Hoe wilt u de pijnpunten aanpakken die zeer gedetailleerd worden opgesomd door onder andere oKo? Ik denk dan aan de onderwerping aan de vennootschapsbelasting, het afstemmen van de wetgevende kaders op elkaar en het niet opnemen van de transportkosten van het decor.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Zoals u weet, heb ik mijn administratie de opdracht gegeven de implementatie van de taxsheltermaatregel te evalueren voor het jaar 2017. Vanaf midden maart 2017 konden bij de Vlaamse Gemeenschap aanvragen tot erkenning van een podiumwerk worden ingediend. Tot en met 31 december 2017 werden 204 aanvragen ingediend, waarvan 9 afgekeurd en 5 ingetrokken. Intussen staat de teller al op 260 aanvragen. Van de 204 aanvragen werden 172 werken in 2017 goedgekeurd. In deze werken samen wordt de taxshelter-investering geschat op ongeveer 34.000.000 euro.

Over het financiële aspect kunnen nog geen sluitende conclusies worden getrokken, aangezien dit het startjaar is en er grotendeels gebaseerd moet worden op ramingen die werden ingediend bij de aanvraag tot erkenning. Men moet dus eerst een raming doen van wat men denkt op te halen en daarna moet het ook

nog worden opgehaald. De 'gap' daartussen is redelijk klein, maar de exacte bedragen zullen pas later worden meegedeeld.

Zowel kleine als grotere organisaties hebben ingetekend op de taxshelter podiumkunsten. De omvang van de investering per podiumwerk hangt eveneens samen met de aard van de productie en de discipline. Dit zal u niet verwonderen. De meeste aanvragen werden ingediend voor de disciplines klassieke muziek en theater. Als op het niveau van de investeringen wordt gekeken, zijn die het hoogst voor opera en musical.

Specifiek voor de vzw's bedraagt de ingeschatte investering meer dan 11 miljoen euro. Ik hoop dat de organisaties die tot nog toe aarzelden om in deze vorm van aanvullende financiering mee te stappen, op grond van deze veelbelovende resultaten mee op de kar van de taxshelter springen. Het staat hen natuurlijk volledig vrij om dat niet te doen.

Deze cijfers wijzen erop dat er een grote instap is vanuit de sector naar dit systeem van aanvullende financiering, en ik ben daarover tevreden.

Ik heb verschillende keren met minister Greoli uitgebreid over dit onderwerp gesproken. We zullen de gezamenlijke evaluatie ook nog eens formeel bespreken op de Interministeriële Conferentie Cultuur van 17 april. Ook houden onze respectieve administraties overleg op regelmatige basis samen met de Cel Taxshelter van de FOD Financiën. Tussen hen wordt ad hoc teruggekoppeld naar aanleiding van ingediende aanvragen en de beoordeling ervan. Beide gemeenschappen streven ernaar op dezelfde lijn aanvragen te beoordelen en wisselen ervaringen met elkaar uit. Dat loopt zeer goed. Het spreekt voor zich dat consequent beoordelen van aanvragen over de taalgrens heen van fundamenteel belang is, nu en in de toekomst.

Wat zijn de knelpunten? In de voorbereidende gesprekken in 2016 met oKo over de taxshelter voor podiumkunsten werden vier knelpunten aangehaald. Een eerste knelpunt betrof de verlenging van de termijn waarbinnen de kwalificerende Belgische uitgaven moeten gebeuren tot 24 maanden na het ondertekenen van een raamovereenkomst en verlenging van de termijn tot na de première. Het tweede knelpunt betrof het optrekken van de maximale waarde van het taxshelterattest. Ten derde, de taxshelter uitbreiden voor vzw's en gesubsidieerde organisaties en ten vierde, de uitbreiding van de taxshelter naar andere kunstvormen.

Ik wens ter verheldering aan te geven dat aan elk van deze punten wel degelijk gehoor werd gegeven. De termijn waarbinnen de kwalificerende Belgische uitgaven moeten gebeuren, werd verlengd tot 24 maanden na het ondertekenen van de raamovereenkomst en tot 1 maand na de première.

– Bart Caron treedt als voorzitter op.

De maximale waarde van het taxshelterattest werd van 2.500.000 euro opgetrokken naar 3.500.000 euro.

Vzw's en gesubsidieerde organisaties kunnen, zoals u weet, wel degelijk gebruikmaken van de taxshelter. Om alsnog gebruik te maken van de taxshelter zonder de onderworpenheid aan de vennootschapsbelasting, werden zowel aan Vlaamse als Franstalige zijde structuren opgericht, waarbij een productievennootschap de aanvraag indient als coproducent, in coproducties met een vzw. Wanneer blijkt dat het aanvragend productiehuis louter een doorgeeffunctie zou hebben, loopt deze op termijn het risico de erkenning als productievennootschap te verliezen. De voorwaarde tot erkenning, namelijk dat de eigen hoofdactiviteit bestaat uit het produceren van podiumwerken, staat immers op de helling wanneer blijkt dat de creatie in de praktijk gebeurt door de coproducerende vzw. Dat is een stuk

afstemmen op elkaar en finetuning. Vanuit de federale bevoegdheid staat mijn collega-minister hier kritisch tegenover na de problematiek bij productiehuis Corsan in de taxshelter voor de audiovisuele sector, wat u allemaal nog vers in het geheugen ligt. We wensen in dezen dan ook voorzichtig te werk te gaan. We wensen zeker de sector tegemoet te treden, maar dat moet allemaal correct gebeuren en niet zoals de toch wel vrij stevige uitschuiver in de filmsector.

Graag wens ik nog aan te vullen dat de onderwerping aan de vennootschapsbelasting voor vzw's een drempel kan betekenen om in te stappen in het systeem. Toch kan op basis van de evaluatie aangetoond worden dat vzw's ook duidelijk hun weg binnen het systeem vinden. Niet alle vzw's hebben een productievennootschap naast zich opgericht. Vzw's hebben ook zelf de aanvragen rechtstreeks ingediend. De helft van de aanvragen in 2017 werd dan ook ingediend door vzw's. Het betreft in hoofdzaak de disciplines klassieke muziek en dans. Voor theater en ballet zijn de aanvragen meer verdeeld onder productie-vennootschappen uit de private sector en de gesubsidieerde sector.

Ten slotte werden de fiscale voordelen van de taxshelter mogelijk gemaakt voor klassieke muziek. Momenteel bekijk ik een verdere uitbreiding naar andere sectoren. De prioriteit ligt hierbij momenteel bij de gamingsector. In beide gemeenschappen wordt daarnaast de vraag gehoord om de maatregel uit te breiden naar andere muziekgenres naast de klassieke muziek. In hoofdzaak wordt dan gedacht aan jazz, folk, wereldmuziek, rock en chanson. Ook de sector van de beeldende kunsten is vragende partij om van deze fiscale maatregel te kunnen genieten. Op dit ogenblik beginnen we ons te begeven in een juridische situatie waarbij men vroeger eventueel vanwege de specificiteit van de audiovisuele sector nog de uitzondering kon bepleiten, maar dat men nu met de uitbreiding steeds moeilijker zal kunnen beargumenteren waarom bepaalde soorten muziek wel aan de taxshelter onderhevig kunnen zijn en andere niet, en bepaalde kunstvormen wel en andere niet. Dat is uiteraard een goede zaak voor het uitbreidingsverhaal in het algemeen, maar dat zal de komende maanden verder duidelijk worden.

Verdere bekommernissen die in de nota van oKo naar voor kwamen, neem ik mee in overleg met de betrokken ministers. Ik betreur wel dat er gefocust wordt op de elementen die niet aanvaard werden. Het is ook zinvol te kijken naar alle kosten die wel in aanmerking komen en de maatregel in zijn geheel die voor aanvullende financiering voor de podiumkunstensector zorgt, zowel de private sector als de gesubsidieerde sector.

Ik wil in die zin punctuele elementen zoals podiumaanmaak en transport allemaal wel meenemen en overleggen met de federale overheid maar ik begrijp anderzijds ook wel een bepaalde terughoudendheid van hun tarieven aangezien het systeem eigenlijk nog in volle opstart is en zowel de sector als de administraties die het beoordelen, nog het nodige leergeld aan het betalen zijn. Ik wil zeker de bijkomende vragen onderzoeken, maar daarover definitief uitsluitsel geven, is nog te vroeg.

Dan kom ik tot de veel gestelde vragen, de FAQ. De centrale diensten van de FOD Financiën werken nog aan deze lijst met betrekking tot de taxshelter podiumkunsten. Een belangrijk aandachtspunt hierbij voor vzw's in het bijzonder is het werken met vrijwilligers en het innen van giften. Op deze punten wordt meer duidelijkheid verwacht bij de publicatie van deze vragenlijst, uiteraard met de antwoorden. Wanneer deze lijst effectief zal worden gepubliceerd, kan ik nog niet zeggen, het document is nog in behandeling. Dat heeft, zoals gezegd, met het leerproces en de finetuning te maken. Ik verwacht in elk geval dat het niet meer heel lang zal duren.

Wat betreft de vraag met betrekking tot cijfers, gaf ik al een aantal dingen aan. In 2017 werden 204 aanvragen ingediend, door 52 verschillende indieners,

waarvan 26 vzw's. 19 hiervan ontvangen een subsidie in het kader van het Kunstendecreet, het betreft subsidies voor kunstinstellingen en subsidies op niveau van de organisatie.

Als u wenst, kunnen we u de lijst geven met de aanvragen en de details en ook de lijst met organisaties waarvan wij denken dat ze in het Kunstendecreet producerende organisaties zijn die mogelijk kunnen worden onderworpen aan de taxshelter. Dan kunnen er door u bepaalde extrapolaties mogelijk worden gemaakt van wat nog qua uitbreiding mogelijk is.

Met betrekking tot de bijkomende inkomsten die de vzw's binnen het Kunsten-decreet op dit ogenblik hebben weten te genereren via de taxshelter, kom ik op een lineaire bijkomende inkomst van 20 procent. Ik zeg niet dat dat zomaar mechanisch voor heel de sector kan worden uitgesmeerd. Dat zou ook kunnen. Het sluit ook een beetje aan bij onze hoorzitting van een aantal maanden geleden toen er door de organisaties rond de tafel nog voorzichtig gewag werd gemaakt van 10 tot 15 procent, maar het schijnt op dit ogenblik toch hoger te liggen, wat goed is. Ik mocht tot mijn vreugde ook al van enkele organisaties horen dat zij hun taxshelterinkomsten voor 2018 al hebben bijgesteld, in die mate zelfs dat zij op een verdubbeling rekenen. Dus, voorzichtig zijn, maar we zijn goed gestart. Dat zou mijn conclusie kunnen zijn.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, dank u wel. Ik denk ook dat we, gelet op deze cijfers, kunnen zeggen dat we een goede start gemaakt hebben. Ik herinner me ook dat u gezegd hebt dat het zijn tijd nodig heeft. Het heeft nog wat kinderziekten, maar ik wil benadrukken dat de aanpak om veel te overleggen, zowel op administratief niveau als op politiek niveau, wel loont en dat er aan de verschillende bekommernissen al een heel stuk tegemoetgekomen is. We moeten er inderdaad ook rekening mee houden dat we niet in dezelfde situatie terechtkomen als bij de filmsector, waar we, vanuit het enthousiasme misschien, een aantal misbruiken hadden die we dan hebben moeten remediëren. We hebben die lessen natuurlijk wel meegenomen. Ik denk dat het goed is om het voorzichtig te doen, stap voor stap, en te zorgen dat we wat we nu in handen hebben, finetunen en goed afstemmen, zodat we zeker zijn dat dit een goed instrument is, alvorens verdere stappen te zetten.

Ik hoor ook van de federale collega's en vanuit het kabinet dat men de laatste hand legt vanuit de FOD Financiën om die FAQ's te gaan fijnstemmen en binnenkort te publiceren.

Ik denk dat we inderdaad kunnen concluderen dat het goed is dat onze Vlaamse kunstensector dit instrument heeft als aanvullende financieringsvorm en dat ook daar de eerste stappen van koudwatervrees stilaan overwonnen worden, dat de organisaties die ermee werken en er goede ervaringen mee hebben, die kunnen delen met organisaties die nog last zouden hebben van koudwatervrees.

Het is een instrument dat zowel voor de grote organisaties als voor de kleinere interessant kan zijn, maar het is aan de organisaties zelf om te kiezen welk instrument van aanvullende financiering men het best inzet voor die organisatie.

Ik kijk uit naar hoe het verder evolueert. We zullen daar met de nodige aandacht verder over debatteren.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, dank u wel voor uw uitvoerig antwoord. Het is duidelijk uit de cijfers dat deze nieuwe maatregel een vliegende start heeft

genomen en nu al een positief effect heeft op de sector, misschien zelfs groter dan eerst gehoopt en verwacht. Ik ben vooral tevreden te horen dat u bereid bent om de kinderziektes en de knelpunten die er vandaag nog bestaan, mee te nemen naar verder overleg ter bijsturing van het systeem.

U hebt het aangeboden om de lijst van de indieners aan ons ter beschikking te stellen. Ik vind dat bijzonder interessant omdat het voor ons allemaal heel leerzaam is om te kijken hoe de private en publieke middelen die ter beschikking worden gesteld, zich tot elkaar verhouden en hoe dit eventueel goed zou evolueren. Vanuit dat opzicht is dat een bijzonder leerrijke denkoefening om die lijst ten gronde te bekijken.

We zien nu toch vooral hoe de markt werkt als het gaat over kunst en cultuur. Dan zie je dat zij haar eigen voorkeuren heeft, namelijk voor grootschaligheid. Je ziet dat vooral de grote slokken de opera, musical en ballet zijn. Er is grootschaligheid en vooral, laat het ons maar zeggen, de gevestigde kunst. Het experimentele werk is veel minder aantrekkelijk voor de markt.

Het is heel belangrijk dat er afstemming is tussen het Vlaamse en het federale niveau en dat u met uw collega gaat praten. We hebben al een probleem gezien bij een dossier dat goedgekeurd was op Vlaams niveau, een raamovereenkomst had gekregen, en dat dan de FOD daarop was teruggekomen. Dat wekt wantrouwen bij de investeerders. Dat moeten we in de toekomst echt wel proberen te vermijden.

De onderwerping van de vzw's aan de vennootschapsbelasting blijft toch een heel groot knelpunt. Het is vooral belangrijk om vanuit de praktijk te zorgen dat de taxshelter voor podiumkunsten specifiek op die sector wordt afgestemd. Je kunt die onmogelijk met de filmsector vergeleken. Hetzelfde zou moeten gebeuren wanneer we gaan naar een taxshelter voor de gaming, een sector met een heel aparte dynamiek.

Onze fractie beoordeelt de maatregel positief, maar we zijn er absoluut voor beducht dat de taxshelter op een gegeven moment ons subsidiesysteem zou vervangen. Ik zei het daarnet al, de markt faalt. Als we een divers cultureel landschap willen garanderen, dan zullen subsidies altijd nodig zijn. Dat is de enige bedenking die wij hebben bij het systeem van de taxshelter. Het is geld uit de markt halen, maar dat klopt niet helemaal, want het zijn gewoon ook heel veel belastingmiddelen die niet worden geïnd. Dat is ook een vorm van investering vanuit de overheid, maar wel een vorm van investering die niet stuurt, want je geeft ze volledig in handen van de markt. Daarom is het voor ons heel belangrijk dat dat goed gemonitord wordt en dat er bedachtzaam mee wordt omgegaan. Het evenwicht tussen de publieke en de private investeringen in kunst en cultuur zal heel cruciaal blijven.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): De uitbreiding van de taxshelter naar de podiumkunsten blijkt in de eerste plaats een mooie injectie te zijn als ik het percentage hoor dat de minister hier heeft vermeld. Maar daarmee moeten we ook wel aangeven dat het verschil met de beeldende kunsten alleen maar groter dreigt te worden. Dat is iets om in het oog te houden.

Ik kom even bij de vragen met betrekking tot het wettelijk kader. Wij denken dat het wettelijk kader vrij duidelijk is. In de memorie van toelichting staat bijvoorbeeld dat de status van coproducent toegelaten is maar in de eigenlijke wettekst laat men dat open, en nadien gaat de cel taxshelter daar zijn eigen interpretatie aan geven. Ik heb altijd geleerd dat de memorie van toelichting deel uitmaakt van het kader waarin wetten en decreten moeten worden geïnterpreteerd. Dan

verwacht je toch van een administratie dat ze dat ook doet. Er is blijkbaar een houding binnen de cel taxshelter van de FOD Financiën die wat moeilijk ligt. Misschien heeft het te maken met het feit dat het allemaal nieuw is, maar we hopen dat dat kan worden rechtgezet en dat u daar eventueel minister Van Overtveldt eens over aanspreekt. Meer hebben wij daar op dit ogenblik niet over te zeggen. Het kan natuurlijk niet dat beslissingen van de gemeenschappen op een of andere manier overruled worden door een FOD die daar niet eens voor bevoegd is.

Bart Caron (Groen): Minister, het is inderdaad een relatief mooi resultaat. Voor de kunstensector alleen merk ik dat in de niet-gesubsidieerde sector het instrument veel intenser wordt gebruikt dan in de gesubsidieerde sector. Dat is inderdaad een niet-sturende maatregel van cultuursubsidies via een omweg die mij toch niet charmeert. Ik kies liever voor een gestuurd en op kwalitatieve gronden gebaseerd kunstenbeleid. Het is wat het is. Het is een aanvulling en het is nuttig.

Ik heb maar één bekommernis. De nota die oKo heeft gemaakt over de taxshelter, die u ongetwijfeld kent, stipt een hele rits punten aan waar er nog problemen zijn en waar de FAQ misschien wel een antwoord op kan bieden. Er zijn een aantal wetgevende problemen en interpretatieproblemen, zoals mevrouw Brouwers ook zei, en ook vragen die betrekking hebben op het Kunstendecreet zelf, bijvoorbeeld of je de kosten die je maakt voor een jurist om een taxshelterdossier op te maken, een subsidiabele kost is in het kader van het Kunsten-decreet, in de mate waarin ook zelfs kosten twee keer kunnen worden aangerekend, een keer als productiekost in het Kunstendecreet en tegelijkertijd in de taxshelter. Dat zijn dingen die gaandeweg moeten worden uitgeklaard. Ik nodig u uit om in overleg te gaan of toch minstens die knelpunten aan te kaarten en, zoals collega Coudyser suggereert, ze samen met uw collega van de Franse Gemeenschap aan te pakken zodat we een geharmoniseerde en correcte toepassing krijgen.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: We nemen zeker alle grotere en kleinere problemen mee in de verdere gesprekken met de Franse Gemeenschap en de FOD Financiën, ook de bekommernissen van oKo horen daarbij. Zoals sommigen onder u terecht hebben aangegeven, zitten we nog in een bepaalde opstartcurve. Ik zou toch het onderscheid willen blijven maken tussen de financiële bijkomende mogelijkheden die er wel degelijk worden gecreëerd en het feit dat niet alles onmiddellijk opgelost geraakt. Misschien zullen een aantal dingen niet opgelost geraken. We proberen daar een goed evenwicht in te vinden.

Ik begrijp wel dat er op dit ogenblik een iets conservatievere benadering is vanuit de FOD Financiën, voor zover ik dat zo mag noemen, door wat er in de filmsector is gebeurd. We moeten ook zorgen dat we met zijn allen, de hele sector en ook het beleid, voorzichtig met dit nieuwe spoor omspringen. Het zal zoals trouwens ook in de filmsector, pas na een aantal jaren tot een zekere maturiteit komen. We mogen niet voordien door kleine of grote problemen uit de bocht gaan. We zoeken daar dus het juiste evenwicht, zowel naar inhoud als naar snelheid. Dat lukt veelal, maar niet altijd.

Ik ben het ermee eens dat, zoals sommigen zeiden, het offensief naar uitbreiden van deze taxshelter naar andere kunstensectoren moet worden ingezet. Ik heb deze week nog samengezeten met het Museumoverleg. Ook zij zeiden dat voor het maken van een grotere tentoonstelling dit toch wel belangrijk is voor hen. Ik steun hen volledig in die bijkomende vraag en zal hierover de nodige contacten met mijn collega's hebben.

Op gaming komen we nog terug. Misschien nog twee bedenkingen bij kritische bedenkingen. Het is inderdaad zo dat de meerderheid van de bedragen op dit ogenblik gaan naar organisaties die niet in het Kunstendecreet zitten. Ik wil u er evenwel opmerkzaam op maken dat het toch ook goed is voor de globale groei van een sector, ook qua tewerkstelling. Wij voeren geen tewerkstellingsbeleid met het kunstenbeleid of met het taxshelterbeleid, dat is er maar een afgeleide van, maar geen onbelangrijke, zodat meer mensen die op die manier een loopbaan kunnen opbouwen in de sector van de creatieve industrie, die niet samenvalt met cultuur maar waarvan cultuur in grote mate deel uitmaakt. Ik vergeet daarbij toch ook dat element niet.

De inschatting dat op dit ogenblik de voorkeur van bedrijven die in de taxshelter willen investeren, uitgaat naar grote producties, klopt volgens mij niet. Dat is iets wat we zullen moeten inschatten de komende jaren. Grote organisaties beschikken op dit ogenblik over meer overhead om een aantal, soms ingewikkelde beginvragen om met de taxshelter te starten, aan te kunnen dan kleine organisaties. Dat maakt dat iets grotere organisaties dat wel gaan doen in een eerste startfase. Dat wil ik zeker bewaken, want ik heb ook gezegd dat ook de kleinere organisaties van de taxshelter gebruik moeten kunnen maken.

U weet ook dat op dit ogenblik de taxsheltercertificaten op twee verschillende manieren worden aangevraagd. Na een tijdje zullen we een inschatting moeten maken. Voor sommige investeerders is het gewoon een bancaire product, en dan maakt het eigenlijk niet uit of zij in experimentele dans dan wel in opera investeren. Geld is geld, en rendement is rendement, ongeveer 4,5 procent. Alleen kunnen zij natuurlijk meer investeren in een grotere productie en kunnen ze misschien minder investeren in een kleinere productie waar ze liefst veel in zouden investeren om ook veel te kunnen aftrekken. Het zijn allemaal economische elementen die we in ogenschouw moeten nemen. Het heeft niets te maken met de appreciatie van de kunstvorm an sich, wat niet wegneemt dat het zeker mogelijk is voor kunstorganisaties om, buiten het bancaire en het financiële, ook de langdurige relatie op te zoeken met bepaalde duurzame, goede, betrouwbare geldschietters, die dan wel de fiscale aftrek krijgen, maar die tegelijkertijd ook een relatie zouden kunnen opbouwen.

Het is met andere woorden te vroeg om nu de conclusie te trekken dat het alleen maar naar grote gaat en dat we moeten opletten met de kleinere. Er zijn een aantal andere redenen voor, en die wil ik in de diepte meten en bespreken met de sector, met oKo, maar ook met individuele organisaties. Het zal maar in de loop van dit jaar of van volgend jaar blijken of er nog bijstellingen nodig zijn. Op dit ogenblik zou ik geen overhaaste conclusies trekken. Het is toch iets complexer dan alleen maar de verhouding tussen groot en klein.

Goed nieuws is wel dat de krant die daar het beste over kan schrijven – De Tijd, omdat zij de vinger aan de pols van het bedrijfsleven houden –, een aantal weken geleden berichtte dat, als men alle investeringen van taxshelters in podiumkunsten en film optelt, het aanbod nog te klein is. Met andere woorden, men wil op dit ogenblik nog altijd aan deze voordelige voorwaarden bijkomend kunnen investeren in gaming, in beeldende kunst, nog meer in podiumkunsten, wat op zichzelf een goede zaak is. Op dat vlak is er nog wel groeimarge, zeker financieel.

Bedankt voor alle opmerkingen. We volgen dit in al zijn complexiteit verder op. Ik hoop u over een jaar of over twee jaar wel degelijk over een verdubbeling van deze bedragen te kunnen spreken.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Ik denk dat het goed is dat we voorzichtig te werk gaan, maar met de nodige snelheid. Ik wil nog eens benadrukken dat we er ook

alles aan moeten doen om dat instrument te laten slagen, en dan moeten we daar soms de nodige terughoudendheid voor aan de dag leggen.

Het is ook goed dat we de signalen die uit de museumsector komen, ter harte nemen. Ik kan mij er helemaal in vinden dat ook voor tijdelijke tentoonstellingen een taxshelter een ideaal instrument zou zijn. Hoe meer we transversaal werken, hoe meer we die mogelijkheden moeten onderzoeken en er werk van moeten maken.

Ik ben zeer blij met het goede nieuws dat bedrijven meer en meer willen investeren in cultuur in al haar vormen en facetten. Ik ben overtuigd dat we die mogelijkheden en kansen voor de cultuurwereld echt niet mogen laten schieten.

Ik wil ook nog eens aankaarten dat het belangrijk is om de organisaties in de cultuursector hierin verder te begeleiden, te coachen en te sensibiliseren. Als u zegt dat de grotere instellingen heel snel op de kar zijn gesprongen om diverse redenen, dan is het ook goed om de sector samen te brengen zodat grotere organisaties eventueel hun expertise kunnen delen met kleinere of met organisaties die het voor de eerste keer willen gebruiken. Good practices delen, kan zeker de hele sector ten goede komen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Ik wil nog eens benadrukken dat ook onze fractie wil dat dit systeem, de taxshelter voor podiumkunsten, een succesverhaal blijft. Het is heel goed dat u de pijnpunten wilt aanpakken.

Nogmaals, voor ons is het heel belangrijk dat we de totaliteit van het kunstenveld of de creatieve industrieën zo dynamisch mogelijk houden. Wat betreft het eerder private of commerciële deel van de creatieve industrieën, is dit zeker een goed instrument. Het is ook goed dat de gesubsidieerde sector er aanspraak op kan maken. We moeten vooral zorgen dat diversiteit en de pluraliteit in het veld gewaarborgd kunnen blijven. Daarvoor blijven subsidies essentieel.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de actualisering van het zogenaamde Percentagedecreet – 1445 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Voorzitter, minister, collega's, we hebben dit debat enkele maanden geleden al eens gevoerd. Het gaat natuurlijk breder dan enkel de aanpassing of de actualisering van het Percentagedecreet, maar het gaat over hoe wij kunst in de publieke ruimte een draagvlak kunnen geven en hoe we de betrokkenheid van zowel investeerders als de buurt en omgeving kunnen opkrikken.

De aanleiding voor mijn vraag was een artikel in De Standaard van 24 februari over rotondekunst. Men gaf aan dat er nog meer kan worden ingezet op kwalitatieve kunst, ook op rotondes.

Ik wil me niet enkel focussen op kunst op rotondes. Het verhaal is breder en ik wil gewoon het debat van een aantal maanden geleden heropenen. U haalde toen een aantal zaken aan, onder andere dat het nodig is om over de beleidsdomeinen

heen het nodige mede-eigenaarschap te ontwikkelen om dit tot een collectief verhaal te maken, en bij onze collega's over de verschillende beleidsdomeinen heen het nodige draagvlak te creëren. Het evaluatierapport en het verder onderzoek van de administratie zouden u daarbij kunnen helpen. Verder hebben we het er ook over gehad om het toepassingsgebied van het decreet uit te breiden naar kunst in de publieke ruimte. U gaf aan dat zowel de andere beleidsdomeinen als de Vlaams Bouwmeester belangrijk zijn om in overleg te gaan en om daarna een aanvullend experimenteel instrumentarium uit te werken. De Kunstcel doet ook belangrijk werk. Het kennisnetwerk moest nog verder worden uitgebouwd.

Minister, hoever staan we intussen? Welke ondersteunende instrumenten worden door de Kunstcel en het kennisnetwerk verder uitgebouwd? Is daarover verder overlegd? Zijn er al concrete stappen gezet?

In verband met de uitbreiding van het toepassingsgebied van het Percentage-decreet naar kunst in de publieke ruimte, stelt u verder overleg te plegen met andere beleidsdomeinen en met de Vlaams Bouwmeester. Is dit overleg er reeds geweest? Is er meer draagvlak? Wat zijn de grote lijnen van de gesprekken? Acht u het mogelijk om de vooropgestelde deadline om in 2018 te landen met het wetgevende werk, nog te halen? Is het beter om het draagvlak nog verder te vergroten?

Zijn de onderzoeksresultaten intussen verder verfijnd? Wat moeten we uit die onderzoeksresultaten meenemen in de actualisering van het Percentagedecreet?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Collega's, de onderzoeksresultaten van het evaluatierapport brachten twee gedragen overtuigingen naar boven. Er is vooreerst een breed draagvlak voor de meerwaarde van kunst voor de leefomgeving en daarnaast is er ook een brede erkenning voor de nood aan een professioneel kader dat de realisatie van kunstopdrachten wettelijk regelt en stimuleert. Ik ga straks dieper in op het professionele, maar ik ben ook tevreden met het brede draagvlak omdat het op een gegeven moment een wetmatigheid blijkt te zijn dat men dit weer in vraag stelt. Die vraagstelling is nu weer gesloten en we gaan verder op de ingeslagen weg, beter en professioneler.

Deze twee uitgangspunten zijn zeer belangrijk als basis om de onderzoeksresultaten verder verfijnen en de knelpunten in een breder kader te plaatsen. Inmiddels werden er vijf knelpunten onderzocht, en die vormen dan de vijf sporen waarop wordt gewerkt voor het actualiseren van het Percentagedecreet: een duidelijkere afbakening van het toepassingsgebied; een actualisering van de percentageregule; een grotere diversiteit in de mogelijke kunstvormen; meer flexibiliteit voor de bouwheren; meer aandacht voor kwaliteitsborging, nazorg en behoud door het aanbod van een betere ondersteuning en begeleidingskader.

Welke instrumenten gaan we dan proberen te activeren? De Kunstcel ontwikkelt naast de actualisering van het Percentagedecreet ook een traject 'beleidsvoorbereidend praktijkonderzoek of pilootprojecten kunst in het publieke domein' voor de ontwikkeling van een nieuw instrumentarium dat inzet op de realisatie van kunstprojecten in dat publieke domein. De uitgangspunten voor dat instrumentarium werden eveneens voorgelegd aan een grote groep actoren uit de beleidsdomeinen die een relatie met het publieke domein hebben. De geconsulteerde stakeholders onderschrijven immers de nood aan een aanvullend kader voor de realisatie van kunstprojecten in het publieke domein. Voor het beleidsvoorbereidend praktijkonderzoek worden onder meer de volgende thema's als onderzoekstopics naar voren geschoven: het ontwikkelen van innovatieve cofinancieringsmodellen voor dergelijke kunstopdrachten; het ontwikkelen van innovatieve cocreatieprocessen voor die kunstopdrachten; het stimuleren van nieuwe

samenwerkingsverbanden tussen diverse beleidsdomeinen, het kunstenveld en andere betrokken actoren; het inzetten op een verbetering van de procesbegeleiding, gezien de complexiteit van het publieke domein; verder onderzoek naar de diverse toepassingsmogelijkheden en grenzen van kunst in opdracht voor het publieke domein.

De nood aan meer sensibilisering door de overheid van zowel de bouwheren als het brede publiek over de meerwaarde van kunst in het publieke domein wordt door de Kunstcel in samenwerking met de diverse actoren in het kennisnetwerk verder uitgebouwd. Dat gebeurt stap voor stap en in functie van de noden die zich aandienen. Om het overzicht te bewaren, focust de Kunstcel momenteel wel in eerste instantie op de uitbouw van een website die tot doel heeft alle informatie, alle kennis en alle expertise over de materie van kunst in opdracht en kunst in de publieke ruimte zichtbaar te maken en actief in te zetten als beleidsinstrument voor draagvlakcreatie of -vergroting en voor publieksbemiddeling.

Dan was er uw derde vraag: wat met het overleg met andere beleidsdomeinen en kunnen we onze timing halen? De Kunstcel is begin januari begonnen aan een consultatieronde van de diverse beleidsdomeinen die actief zijn in het publieke domein. Bij de Vlaamse Landmaatschappij (VLM), het Agentschap voor Natuur en Bos (ANB) en Onroerend Erfgoed is de bereidheid gevonden om in de pilootprojecten in te stappen. Gesprekken met de Vlaamse Openbare Afvalstoffenmaatschappij (OVAM), de Vlaamse Milieumaatschappij (VMM), het Agentschap Wegen en Verkeer, De Vlaamse Waterweg en Stedenbeleid staan nog op stapel, maar ook daar wordt openheid voor deze vorm van samenwerking en het onderzoeken van de inbreng van kunst in het publieke domein ervaren. In december 2017 werd bereidheid gevonden bij de Vlaamse Bouwmeester om samen te werken, en in april zullen de contouren voor een nieuw traject pilootprojecten worden uitgezet, opdat in het najaar een stuurgroep kan worden opgezet en in 2019 ook een nieuwe reeks pilootprojecten kunnen worden gekozen.

Het consultatiewerk omtrent de actualisering van het zogenaamde Percentage-decreet is nu definitief rond, en eerstdaags wordt mij een voorstel van wijziging van het decreet voorgesteld door de Kunstcel en de administratie. Het is en blijft wel degelijk mijn intentie om in april het regelgevend traject op te starten, zodat tegen eind 2018 met een gewijzigd decreet kan worden geland. We zijn dus nog altijd ofwel helemaal ofwel behoorlijk goed op schema, en ik ben blij dat ik nu al wat concretere antwoorden heb kunnen geven dan op uw vorige vraag van enkele maanden geleden. We gaan dus wel degelijk inhoudelijk en ook beleidsvoorbereidend vooruit.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, dank u wel. Men heeft in die korte periode inderdaad verder heel wat voorbereidend werk verricht. Jullie staan dus niet stil ter zake. Om met het laatste te beginnen, dus de actualisering en het voorstel van wijziging, dat wordt in april opgestart, om dan tegen eind 2018 te landen met een voorstel. Dat is prima. We kijken daar dus verder naar uit.

Even belangrijk zijn natuurlijk die beleidsvoorbereidende werken. Er is al heel wat overleg gepleegd, met consultatierondes. Het stemt me wel positief dat er toch een zekere openheid is om dat op die manier te bekijken.

De focus op de website, waarbij via die website de kennis wordt ontsloten om aan de slag te gaan, lijkt me inderdaad heel belangrijk in het kader van die verdere sensibilisering daarvoor. Wat het nieuwe instrumentarium betreft, denk ik dat dat inderdaad de topics zijn die leven. Men wil dat allemaal wel doen, maar zijn er mogelijkheden qua cofinanciering, qua cocreatie? Hoe kunnen die kunstenaars met die lokale besturen of overheidsinstanties en die buurt samenwerkingsmodellen

opzetten om eigenlijk het hele proces van begin tot einde te gaan begeleiden? Hoe moet die procesbegeleiding dan, met de focus op mensen betrekken van bij het begin van het project tot nadat het kunstwerk er eenmaal staat? Ook dan heeft het immers nazorg nodig: het moet worden onderhouden, het moet worden verzekerd. Wat bij schade? Ter zake zijn er dus heel veel vragen, waarover al die verschillende spelers hun insteken kunnen geven, en dan is het goed dat er duidelijkheid is over hoe men op een goede en constructieve manier met elkaar kan samenwerken.

Ik ben dus blij dat er al heel wat werk is verricht en volg dat verder op.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Katia Segers aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de aanduiding van cultureelerfgoedinstellingen – 1492 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, op 9 maart maakte u bekend dat, van de zeven musea die zich kandidaat hadden gesteld om te promoveren tot cultureelerfgoedinstelling, geen enkele de felbegeerde titel had verworven. U gaf aan dat zes van de zeven kandidaten niet voldeden aan minstens een van de criteria. Twee musea voldeden ook niet aan het decretale minimum op het vlak van publieksbereik, namelijk 120.000 bezoekers per jaar. Musea Brugge trekt dat aantal bezoekers wel aan, mede dankzij de uitzonderlijke collectie, natuurlijk. Ook M-Museum Leuven voldeed aan alle objectieve criteria en kan een schitterend juryrapport voorleggen. Het Stedelijk Museum voor Actuele Kunst (S.M.A.K.) heeft een belangrijke collectie hedendaagse kunst, die volgens de jury niet in verhouding staat tot de museale werking van het museum. Bij het museum zegt men dat men die werking wel graag wil uitbouwen, maar dat helaas niet kan zonder de nodige extra middelen. Het lijkt erop dat de musea door hun achterstand op de andere kunstdisciplines er eigenlijk de dupe van zijn dat ze op bepaalde vlakken nog niet excelleren, maar ongetwijfeld zijn er ook andere verklaringen.

In De Morgen van 12 maart 2018 lezen we dat u de directeurs begrijpt en dat u zich ertoe engageert om bij de volgende subsidieronde 5 miljoen euro extra uit te trekken. Daarover heb ik de volgende vragen. Kunt u nader toelichten waarom M en Musea Brugge uit de boot vielen, ondanks hun uitstekende rapport? Een van de werkpunten die u naar voren schuift, is het digitale beleid. Kunt u aangeven op welke manier u van plan bent de musea daarin te ondersteunen? Ik denk dan ook aan de nota ter zake, die we binnenkort bespreken. U engageert zich ertoe om 5 miljoen euro extra uit te trekken bij de volgende subsidieronde. Kunt u al aangeven op welke manier u dat zult verdelen? Zult u op dat moment ook opnieuw rekening houden met die juryrapporten?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Het nieuwe Cultureelerfgoeddecreet van 2017 liet voor de eerste keer toe om bijkomende cultureelerfgoedinstellingen aan te duiden. De kwalificatie 'cultureelerfgoedinstelling' is niet louter bedoeld als prestigetitel. Het moet gaan om een organisatie die toonaangevend is op het vlak van de kwaliteit van de cultureelerfgoedwerking en ook van het management. Van dergelijke instellingen wordt verwacht dat ze een internationale referentie en een uithangbord zijn. De wijze waarop de cultureelerfgoedwerking wordt uitgevoerd, geldt als voorbeeld voor andere spelers in het brede cultureelerfgoedveld. Een dergelijke cultureelerfgoedinstelling is met andere woorden landelijk, maar vooral

ook internationaal een vuurtoren van en voor Vlaanderen. De criteria waaraan de werking van een organisatie wordt getoetst om als cultureelerfgoedinstelling te worden aangeduid, zijn dan ook zeer streng. Dat was vooraf geweten en dat was ook wel een bewuste keuze.

Uit de beoordeling van het M-Museum Leuven en de Musea Brugge blijkt effectief dat beide musea elk hun kwaliteiten en zelfs zeer sterke punten hebben. De Musea Brugge beschikken over een collectie van een uitzonderlijke kwaliteit, waarbij enkele deelcollecties ontegensprekelijk een sterke internationale uitstraling hebben. Het M-Museum Leuven heeft de afgelopen jaren dan weer een fantastische publiekswerking neergezet, waarbij zijn inzet op beeldgeletterdheid echt vernieuwend is. Met de beslissing om geen enkel museum aan te duiden als cultureelerfgoedinstelling, wil ik zeker geen afbreuk doen aan de positieve waardering van deze aspecten. Voor beide musea werd echter ook vastgesteld dat niet aan alle criteria wordt voldaan. Zo beschikken de Musea Brugge niet over een adequate infrastructuur om de museale functies op een internationaal niveau uit te voeren. Voor het M-Museum Leuven geldt dan weer dat het over een collectie cultureel erfgoed met een landelijke betekenis beschikt, maar dat de vereiste internationale uitstraling onvoldoende aanwezig is. Voor beide musea werden daarnaast nog andere werkpunten geformuleerd, onder meer op het vlak van het digitale beleid. Ik kom daar meteen op terug.

De vaststelling is dat deze musea, net als de andere aanvragers in feite nog in een groeiproces zitten. Dat is mijn belangrijkste boodschap. Ze zitten al ver, maar ze bevinden zich nog in een groeiproces. Ik ben er mij ook sterk van bewust dat de historische achterstanden waarmee de sector kampt, hieraan mee ten grondslag liggen. Het is belangrijk deze vicieuze cirkel te kunnen doorbreken. Zoals ik naar aanleiding van mijn beslissing al heb verklaard, leg ik de verantwoordelijkheid zeker niet enkel bij de musea. Er zijn investeringen nodig, en om die reden heb ik al eerder het engagement verwoord om de noodzakelijke financiële inhaalbeweging mee te realiseren. Ik kom daar nog op terug.

Zoals in mijn visienota Een Vlaams cultuurbeleid in het digitale tijdperk is gesteld, verwacht ik van musea, net zoals van alle culturele organisaties, dat ze meer en meer vanuit een digitale reflex handelen en het digitale aspect als een essentieel onderdeel van hun DNA incorporeren en beschouwen. Om de uitdagingen die het digitale tijdperk aan cultuur stelt, aan te gaan, wil ik voorzien in de nodige ondersteuning, begeleiding en middelen om culturele organisaties aan te moedigen om in te stappen in de logica van de betreffende visienota en om dit voor hen te vereenvoudigen.

De Vlaamse overheid wil hierbij voornamelijk de rol van facilitator opnemen. Dit betekent in de eerste plaats dat de Vlaamse overheid instrumenten ontwikkelt die samenwerking aantrekkelijk maken. Deze aanpak impliceert dat het gros van de speerpunten en de acties zich toespitst op de facilitering van cultuurbrede initiatieven inzake infrastructuur, ondersteuning en dergelijke. Zo onderzoeken we, bijvoorbeeld, de technische en organisatorische componenten van de ontwikkeling van een culturele datahub die, eenmaal gerealiseerd, voor de museale sector tal van genetwerkte processen mogelijk zal maken op het vlak van het aanmaken, het bewaren en het ontsluiten van digitaal cultureel erfgoed. Vanwege de schaalvoordelen en de expertisedeling die worden gecreëerd, valt voor individuele organisaties een aanzienlijke winst te halen uit samenwerking op het vlak van expertise en infrastructuur.

De cultuursector moet op het terrein van de digitale kennis en kennisdeling eveneens worden versterkt. Ik vind het belangrijk dat organisaties de juiste competenties in huis hebben om een eigen digitale strategie te ontwikkelen en uit te voeren. Ze moeten zelf voldoende bewustzijn creëren over het belang van

digitale cultuur en ze moeten kennis internaliseren door vorming en expertisedeling. Ze moeten dit ook aan goede praktijken kunnen toetsen.

De zelfevaluatiETOOL 'digitale maturiteit', waarover ik het in de commissie al heb gehad en die eind 2018 zal worden gelanceerd, zal het mogelijk maken om op organisatieniveau het eigen ontwikkelingsniveau inzake digitale maturiteit te meten en te vergelijken met het niveau van andere organisaties in de sector. Dit instrument zal eveneens een aanzet geven tot verbeteringstrajecten die heel gericht op bepaalde aspecten zullen inspelen.

Daarnaast is het voorzien in voldoende praktische ondersteuning door dienstverlenende organisaties belangrijk om culturele organisaties te begeleiden in processen van digitale transformatie en om een breed draagvlak te creëren voor de visienota. Er is meer begeleiding nodig opdat goede voorbeelden en praktijken door de cultuursector zouden worden opgepikt en een bepaald effect zouden hebben. Een voorwaarde hiervoor is een performant en operationeel afgestemd middenveld dat op een efficiënte manier de sector ondersteunt. We zijn volop bezig met deze operatie. Ook het consultantschap dat de Vlaamse overheid van de provincies heeft overgenomen, zal ik vanuit deze filosofie inzetten.

Bij de opmaak van het nieuw decreet houdende de ondersteuning van cultureelerfgoedwerking in Vlaanderen zijn we inderdaad uitgegaan van een bedrag van 5 miljoen euro als financiële inhaalbeweging voor de cultureelerfgoedsector. Zoals ik al aan de commissie heb meegedeeld, is dit bedrag onder meer gebaseerd op de inschatting van de Inspectie van Financiën. Dit bedrag is niet verworven, want de Vlaamse Regering moet nog beslissen. Door dit open en herhaaldelijk aan te kondigen, wil ik zeker mijn engagement ten aanzien van de sector duidelijk uitspreken. Ik kan dan uiteraard niet meer terug.

Voor de verdeling van deze middelen, op voorwaarde dat ze er komen, iets waarvoor ik me dubbel en driedubbel zal plooiën, wil ik me op twee zaken baseren.

Ten eerste zal ik me op de kwaliteit van de subsidieaanvragen baseren. Dat zal niemand verwonderen. Net als in elke sector ontstaat op een bepaald moment de idee dat een organisatie moet krijgen wat ze heeft gevraagd. We moeten elk individueel dossier echter door de beoordelingscommissies laten beoordelen. Dat zijn nu eenmaal de spelregels. Momenteel brengen de verschillende beoordelingscommissies adviezen uit over deze aanvragen. Dat is volop aan de gang.

Ten tweede is er de Strategische Visienota Cultuur Erfgoed, waarin de beleidsprioriteiten voor de periode 2019-2023 zijn geformuleerd. Het ligt voor de hand dat dit richtinggevend is voor de verdeling van de middelen. Aan de organisaties is gevraagd om bij de opmaak van hun aanvraag rekening te houden met deze visienota. Dit geldt ook als een criterium voor de beoordeling van de aanvragen.

Logischerwijze zullen de beoordelingen door de commissies en de prioriteiten van de visienota elkaar zo veel mogelijk aanvullen of moeten aanvullen. Ten slotte kan ik ook medelen dat de adviesprocedure voorziet in een commissie die voor de afstemming van de adviezen zorgt. Deze afstemmingscommissie zal ook een voorstel opstellen om, rekening houdend met de visienota, over de verschillende subsectoren heen prioriteiten te formuleren voor de verdeling van de middelen.

De voorzitter: Mevrouw Segers heeft het woord.

Katia Segers (sp.a): Minister, ik dank u voor uw verduidelikend en vooral bevestigend antwoord. Het is fijn dat u erkent dat musea en dan zeker de Musea Brugge en het M-Museum Leuven uitstekend werk verrichten. U hebt tevens bevestigd dat er werkpunten zijn. Dat is terecht, maar u hebt ook erkend dat het een gedeelde verantwoordelijkheid is die aan een historische achterstand te wijten valt.

Het is goed dat u de investeringen hebt herbevestigd en dat u zich opnieuw engageert in verband met het bedrag van 5 miljoen euro. Ik begrijp absoluut dat op een bepaald ogenblik met dossiers zal worden gewerkt, zoals in de andere sectoren het geval is. Op dat ogenblik zal worden beslist hoe die middelen worden verdeeld.

Wat het digitale aspect betreft, deel ik volledig uw mening. Dit moet absoluut de prioriteit kunnen zijn, wat natuurlijk niet wegneemt dat we alleszins moeten beletten dat de beleving in het fysieke museum hieraan ondergeschikt zou worden. De sector heeft absoluut nood aan bijkomende middelen en ondersteuning. De tool die u ontwikkelt, is cruciaal voor het welslagen van het digitaliseringsproces. Zo kan het digitale aspect echt tot het DNA van onze cultureel-erfgoedinstellingen behoren.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Cathy Coudyser aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de toekenning van Vlaamse subsidies aan de vzw Kunst – 1554 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Voorzitter, de vzw Kunst, uiteraard gekend van haar Kunstenfestival Watou, kan niet rekenen op structurele subsidies op basis van het Kunstendecreet. Dit ligt niet aan de artistieke kennis en kunde, maar de vzw heeft wel een 'volstrekt onvoldoende' advies over het zakelijk beheer gekregen.

Voor 2017 is een oplossing gevonden. De provincie West-Vlaanderen heeft een eenmalige toelage van 225.000 euro toegekend. Vanaf 2018 zijn de provincies niet langer bevoegd voor cultuur. Los van de transitieregeling voor culturele initiatieven met bovenlokale uitstraling, hebt u zich namens de Vlaamse overheid geëngageerd om de vzw Kunst de komende twee jaar toch financieel te ondersteunen. Dit is een begrijpelijke voorafname, want zeker in die regio levert de vzw op artistiek vlak mooi werk en we willen dit blijven ondersteunen.

Voor 2018 en 2019 zou u telkens voorzien in een toelage van 135.000 euro aan de stad Poperinge die, samen met de eigen toelage, in dit geld zal voorzien voor de organisatie van het Kunstenfestival Watou door de vzw Kunst. Om aan de principes van goed bestuur te voldoen, hebt u aan de toekenning van deze Vlaamse middelen enkele voorwaarden gekoppeld. Die voorwaarden verwachten we trouwens van alle cultuurorganisaties die door de Vlaamse overheid worden gesubsidieerd.

Concreet zijn er vereisten inzake transparantie, er mag geen verstrengeling van structuren en belangen zijn, er moet helderheid zijn over het beslissingsproces, de bestuurders moeten onafhankelijk zijn en er moet een deugdelijk zakelijk beheer worden gevoerd. Die voorwaarden zijn opgelegd in het belang van de vzw Kunst. We hopen dat eenmaal we het decreet Bovenlokaal Cultuurbeleid zullen hebben, de vzw Kunst daar vanaf 2020 kan instappen met het kunstenfestival van Watou. Ze krijgen nu de kans om zich te komende twee jaar aan die voorwaarden te conformeren.

Minister, de administratie kreeg de opdracht dit met bijzondere aandacht te bewaken en hierover periodiek te rapporteren. Kunt u toelichten hoe uw administratie kennisneemt en aan u rapporteert of de vzw Kunst zich ondertussen geconformeerd heeft aan de gestelde voorwaarden van goed bestuur? Kunt u toelichten

welke stappen de vzw Kunst reeds ondernam? Is de raad van bestuur van de vzw Kunst reeds uitgebreid met onafhankelijke experts? Is het vereiste niveau van transparantie en zakelijk en financieel beheer behaald? Kunt u op basis van deze gegevens gerust overgaan tot de uitbetaling van de subsidies of een voorschot aan de stad Poperinge? Welke actieve rol nam de stad Poperinge op om de vzw Kunst aan te zetten zich te conformeren aan de voorwaarden? Wanneer worden of werden deze subsidies uitbetaald? Worden er – indien nodig – bijkomende maatregelen getroffen om de vzw Kunst aan te moedigen alsnog stappen te zetten?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Op mijn voorstel heeft de Vlaamse Regering op haar vergadering van 17 november 2017 beslist dat de facultatieve provinciale subsidie, ten bedrage van 135.000 euro aan de vzw Kunst gecontinueerd kan worden via de stad Poperinge voor 2018 en 2019 wanneer zij voldoet aan de normale voorwaarden inzake goed bestuur. Die gaan over de transparantie van de structuur, geen verstrengeling van structuren en belangen, helderheid over de delegaties van het beslissingsproces, onafhankelijkheid van bestuurders en deugdelijk zakelijk beheer.

Via de stad Poperinge ontving ik een brief op 26 februari 2018 met meer informatie over de genomen stappen door de vzw Kunst inzake goed bestuur, gestaafd met stukken die de financiële transparantie verhogen of illustreren, met name de eindafrekening van het Kunstenfestival Watou 2017, een herwerkt businessplan met correcties voor de komende edities van 2018 en 2019, een financiële raming van de editie 2018, met inbegrip van een inhoudelijke vooruitblik op de komende editie die loopt van 30 juni tot 2 september 2018.

Er werden mij ook stukken bezorgd die de transparantie inzake structuur, beslissingsproces, onafhankelijkheid van bestuurders enzovoort verhogen en illustreren, met name het verslag van het Vlaams Studie- en Documentatiecentrum voor vzw's, van 5 juni 2013, dat stelt dat "er een uitzondering is voor iemand die als voornaamste taak en hoofdberoep de dagelijkse leiding van de vzw heeft. Deze persoon kan zonder probleem zijn werknemersstatuut combineren met het statuut van bestuurder binnen dezelfde vzw."

Ik kreeg stukken over de publicatie in het Belgisch Staatsblad van de statutenwijziging van de vzw Kunst en de nieuwe samenstelling van de raad van bestuur evenals de akte betreffende de personen gemachtigd om de vereniging te vertegenwoordigen en het toezichtverslag van het Departement CJM, van 29 augustus 2016 aangaande het boekjaar 2015. Tot slot was er nog een reorganisatienota, die door de vzw Kunst ook aan mijn kabinet werd bezorgd.

In haar reorganisatienota engageert de vzw Kunst zich tot de volgende punten. Wat betreft de transparantie van structuur en de vereiste om geen verstrengeling te hebben van structuren of belangen zal de vzw Kunst haar engagement ten aanzien van het provinciebestuur inzake het project Coming World Remember Me (CWRM) afwerken, zoals beschreven in de overeenkomst tussen beide partijen. Dit project wordt onder toezicht van de provinciale griffie afgerond in het voorjaar van 2019. De vzw Kunst zal na het afsluiten van het project CWRM verder instaan voor de realisatie van het Kunstenfestival Watou, met uitzondering van het literaire luik. Voor het geheel van dit project zal blijvend, nauw en transparant worden samengewerkt met IJsberg vzw die, net zoals in de voorbije jaren, zal instaan voor de inhoudelijke invulling van het literaire luik van Kunstenfestival Watou, waaronder onder andere Zomerzinnen. IJsberg vzw zal verder zelfstandig optreden bij de organisatie van evenementen met een literair karakter. Dit zal gebeuren voor eigen rekening en/of in opdracht van externe partners. Het evenement zal voornamelijk plaatsvinden in de provincie West-Vlaanderen. De

inhoudelijke ontwikkeling van het project Damme Boekendorp zal daarin een belangrijk onderdeel zijn. IJsberg vzw vraagt hiervoor jaarlijks een projectsubsidie aan bij het VFL. IJsberg vzw is actief lid van het OLO, dat deel uitmaakt van het BoekenOverleg. De werking van de vzw Combat is enkel afhankelijk van de werking van het project CWRM en wordt na 2018 overbodig en opgeheven.

Er worden ook inspanningen gedaan inzake de normale voorwaarden van goed bestuur. De organisatie is sedert 2016 op zoek naar bijkomende en neutrale bestuurders. Dit zijn, bij voorkeur, spelers uit het culturele veld of mensen die hun ondernemingszin en organisatorische kwaliteiten bewezen hebben in de bedrijfssector. De vzw stelt dat het niet evident is om gemotiveerde en betrokken kandidaten te vinden die zich op een regelmatige basis willen of kunnen engageren voor de vzw Kunst. De organisatie streeft er dit jaar naar om minimum twee extra bestuursleden aan te trekken.

De vzw wil ook de helderheid over delegaties van het beslissingsproces vergroten. De raad van bestuur van vzw Kunst wordt driemaal per jaar samengeroepen. Tijdens dit overleg worden de werking van de voorbije periode besproken, de genomen beslissingen geëvalueerd en de te nemen richting bepaald. Noodzakelijke en/of ingrijpende beslissingen worden ook door de raad genomen. Bij uitzondering en wanneer een dringende situatie zich opdringt, wordt een extra overleg gehouden.

De werking van vzw Kunst houdt enkel nog de afwerking van het project CWRM en de organisatie van Kunstenfestival Watou in. In 2019 wordt er onderzocht en geëvalueerd of de bestending van het festival na 2019 nog haalbaar is. Ik ga ervan uit dat wanneer de problematiek waarover we het nu hebben, opgelost geraakt en de inhoudelijke programmering verder goed verloopt, dit de bedoeling moet zijn en blijven. De voorzitter en de zakelijke leider, beiden tewerkgesteld binnen vzw Kunst, nemen in onderling overleg alle beslissingen voor de dagelijkse werking van de vzw. Waar nodig, worden vooraf alle medewerkers gehoord. Nadien rapporteren beiden aan de raad van bestuur.

Met betrekking tot de onafhankelijkheid van bestuurders wil de vzw het volgende doen. Het verslag van het Vlaams Studie- en Documentatiecentrum voor vzw's van 5 juni 2013 en opgemaakt op verzoek van vzw Kunst, stelt dat de RSZ en de sociale inspectie geen bezwaar zien in het feit dat een leidinggevende medewerker eveneens een bestuursmandaat van dezelfde vzw aanhoudt. Onafhankelijke bestuurder Steven Maeyaert is daarbij steeds in nauw contact met de leidinggevende en volgt alle beslissingen nauw op. Er is ook steeds ruimte voor diepgaander overleg tussen de bestuurders. Uit bezorgdheid van vzw Kunst om een neutraal en onafhankelijk bestuur aan te houden en op verzoek van de administratie zal desalniettemin worden uitgekeken naar twee aanvullende bestuurders die de maatschappelijke en culturele diversiteit van vzw Kunst versterken. Het is uiteindelijk de bedoeling dat de vertegenwoordiger van IJsberg vzw ontslag neemt als lid van vzw Kunst zodra een vervangende, neutrale en onafhankelijke bestuurder zetelt binnen het bestuur van vzw Kunst.

Vanaf de eerstvolgende raad van bestuur en algemene vergadering, gepland in april 2018, zal de samenstelling van het bestuur van vzw Kunst er als volgt uitzien: de heer Jan Moeyaert, voorzitter van de raad van bestuur; de heer Steven Maeyaert, bestuurder; de heer Willy Tibergien, bestuurder. Bijkomende leden van de algemene vergadering zijn: een lid van IJsberg vzw; de heer Gunter Pertry, erevoorzitter van de vzw Kunst; de heer Jan Durnez, burgemeester van Ieper; de heer Christof Dejaegher, burgemeester van de stad Poperinge; de heer Jurgen Vanlerberghe, schepen Toerisme van de stad Poperinge.

Vanaf de eerstvolgende raad van bestuur en algemene vergadering zal de samenstelling van het bestuur van IJsberg vzw er als volgt uit zien: de heer Jan

Moeyaert, voorzitter; mevrouw Lieselotte Moeyaert, afgevaardigd bestuurder; mevrouw Lily Soenen, bestuurder; de heer Joachim Coens, bestuurder. Een bijkomend lid van de algemene vergadering van de stad Poperinge, vertegenwoordigd door haar schepenen van Cultuur, is ontslagnemend. Een nieuw onafhankelijk lid wordt gezocht.

Met betrekking tot het deugdelijk zakelijk beleid blijkt uit de brief van de stad Poperinge dat vzw Kunst de precaire financiële situatie, waarin zij zich in 2013-2014 bevond, heeft omgebouwd naar een solvabele financiële situatie. Dit lag volledig in de lijn van de verwachtingen, aangezien de aanzienlijke financiële inspanningen voor CWRM, nodig in 2014, vanaf 2015 voor extra eigen inkomsten konden zorgen. Vzw Kunst en IJsberg vzw worden zakelijk en financieel uitgebreid en extern begeleid en gecontroleerd. Dit gebeurt onder andere door: het aanstellen van een interne zakelijk leider; een dagelijks bestuur door een intendant en een zakelijk leider; het organiseren van wekelijkse teamvergaderingen; het hebben van een vast extern boekhoudkantoor dat een volstrekt gescheiden en volledige boekhouding per vzw aanhoudt; een overleg in de raad van bestuur die minstens om de vier maanden samenkomt; het jaarlijkse onafhankelijk doorlichten van het revisorverslag en de balanspresentatie met de raad van bestuur en de algemene vergadering; een juridische begeleiding door sponsor Deloitte Consult, het kantoor Roeselare, op afroep; een juridische en administratieve begeleiding door het Vlaams Studie- en Documentatiecentrum voor vzw's (VSDC); een regelmatige btw-administratie en externe controles; een externe opvolging van de lonen en de personeelsadministratie door Securex; een regelmatige onderwerping aan RSZ- en belastingcontroles; het indienen en navolgen van een gedetailleerd subsidiedossier, dat nauwgezet opgevolgd en gecontroleerd wordt door alle subsidieverlenende overheden.

Sedert het werkingsjaar 2016 is de werking van vzw Kunst en IJsberg vzw nog fijner uitgelijnd. De vzw Kunst is organisator van CWRM en Kunstenfestival Watou. Voor het literaire luik van het Kunstenfestival Watou is er de partner IJsberg vzw, die zich ondertussen steeds meer profileert als een zelfstandige literaire organisatie.

De aanstelling van de onafhankelijke experts en de uitbreiding van de raad van bestuur zijn, volgens de aangeleverde informatie, nog niet gebeurd. Men engageert zich om dit jaar twee onafhankelijke bestuurders op te nemen in de raad van bestuur. Daar zal op worden toegezien.

Het behalen van het vereiste niveau van transparantie en het zakelijk en financieel beheer door de vzw Kunst zijn afhankelijk van de uitvoering van haar engagementen, zoals die zijn vermeld in de reorganisatienota. Aangezien ze nogal gedetailleerd en analytisch zijn vermeld, denk ik dat de vooruitzichten eerder goed zijn te noemen.

Ik zal op basis van de engagementen van de vzw Kunst, die ik net uitvoerig heb overlopen, overgaan tot de uitbetaling van het voorschot van 80 procent. De stad Poperinge heeft mij laten weten een actieve rol gespeeld te hebben in het bezorgen van alle noodzakelijke informatie over de naleving van alle voorwaarden inzake goed bestuur door vzw Kunst. In die zin was er op maandag 5 februari 2018 een overleg in Poperinge tussen vertegenwoordigers van de vzw Kunst en het college van burgemeester en schepenen.

De subsidies zullen normaal gezien, als alles vlot verloopt, tegen eind mei 2018 worden uitbetaald. Ik zal in het subsidiebesluit uitdrukkelijk opnemen dat de subsidie wordt verleend op voorwaarde dat de vzw Kunst voldoet aan de normale voorwaarden inzake goed bestuur die ik daarnet heb vernoemd en die ook in de reorganisatienota van de vzw terugkomen. Voor de uitbetaling van de 20 procent,

het saldo dus, zal de vzw tegen 31 maart 2019 een correct eindverslag moeten overmaken aan mijn administratie via de normale KIOSK-applicatie (Integraal Opvolg Systeem Kunsten). Het eindverslag bestaat daarbij uit een inhoudelijk verslag en een financiële verantwoording. Ik zal zowel aan mijn administratie als aan de stad Poperinge melden dat de organisatie in haar verslag uitdrukkelijk melding moet maken van de vooruitgang dienaangaande.

Dit was een zeer gedetailleerd antwoord. Ik hoop dat de engagementen zullen worden uitgevoerd. Dan kan iedereen met een gerust gemoed verder vooruitkijken.

De voorzitter: Mevrouw Coudyser heeft het woord.

Cathy Coudyser (N-VA): Minister, dank u voor het inderdaad zeer uitgebreide antwoord. U volgt die voorwaarden goed op. Er zijn wat stapjes gezet. Er zijn nu vooral engagementen uitgesproken waaraan nog niet voldaan is, maar waar men werk wil van maken. We gaan dat een kans geven.

Het is goed dat u in de subsidieovereenkomst uitdrukkelijk vermeldt dat aan die voorwaarden voldaan moet zijn en dat men in het jaarverslag 2019 daarvan een omstandig verslag moet geven. We zullen dat verder opvolgen.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Karin Brouwers (CD&V): Ik zal mij niet met de West-Vlaamse dossiers bemoeien. U kunt zich voorstellen dat wij ook onze contacten hebben. De namen zijn trouwens genoemd. Ik heb gehoord dat men echt bereid is om verder op zoek te gaan naar externe experts en om te doen wat afgesproken is. Wij hebben er alle vertrouwen in dat dit goed zal aflopen. We moeten ook vertrouwen geven aan de mensen die daarbij betrokken zijn, ook in de stad Poperinge.

Voorzitter, ik zie u ongelooflijk neen schudden. Wij gaan er altijd van uit dat je van onderuit de kans moet geven om op een goede manier verder te werken.

Men heeft, zoals mevrouw Coudyser zegt, al stapjes gezet. Geef hun nu de kans en de tijd om verder te gaan op de ingeslagen weg. Het is niet altijd eenvoudig om de juiste experts te vinden.

Bart Caron (Groen): Mevrouw Brouwers, u sprak mij rechtstreeks aan. Ik geef veel vertrouwen. Ik ben het helemaal eens met het antwoord van de minister. Maar de antecedenten van dit verhaal geven niet meteen vertrouwen. Ik leg mij neer bij wat de minister zegt. Ik hoop dat daarop wordt toegezien.

De regels van goed bestuur, zoals ze aan bijvoorbeeld het Kunstendecreet zijn gekoppeld, moeten, zoals de minister zowel in zijn visienota als in een specifiek ministerieel besluit uitdrukkelijk stelt, bij uitbreiding ook van toepassing zijn, zeker naar de geest, op dit soort regelingen. We zijn ondertussen ruim anderhalf jaar na de beslissing van het Kunstendecreet waardoor vzw Kunst eruit viel. Later vond deze vzw via de omweg van de provinciale inkanteling wel haar weg. Het weze haar gegund, maar ze heeft al ruim een jaar en negen maanden de tijd gehad om zich in die richting te begeven – ik zal mij voorzichtig uitdrukken – en ik zie niet veel signalen dat dat gebeurd is. Het spijt mij. Ik geef vertrouwen aan die bestuurders, maar met de nodige voorzichtigheid. Dat is een persoonlijke bedenking.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Imade Annouri aan Sven Gatz, Vlaams minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel, over de Vlaamse hiphop – 1577 (2017-2018)

Voorzitter: de heer Bart Caron

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Yo!

Neen, we houden het serieus.

Minister, collega's, ik wacht met plezier om als laatste aan bod te komen, met een vraag die ik heel graag wou stellen omdat ze gaat over een van mijn passies.

Minister, hiphop is een vorm van kunst. Zoals de andere kunstvormen heeft ook deze kunstvorm vele vormen en vele gezichten. Net als bij andere kunstvormen heb je liefhebbers en mensen die er onverschillig tegenover staan. Als ik aan hiphop denk, denk ik aan poëtische teksten van Arrested Development. Of, collega's, ik raad jullie aan om groepen te beluisteren als Digable Planets of Guru and Jazzmattaz, die een fusie maken tussen jazz en ongelooflijk mooie teksten. Of ik denk aan de politieke relevantie van groepen als Black Star, noem maar op.

Hiphop, maar ook de muziek in het algemeen, heeft de afgelopen jaren en decennia bewezen dat het veel meer is dan een kunstvorm. Het is ook een maatschappelijke actor. Het brengt mensen bij elkaar, het heeft een politieke impact, het zorgt voor engagement en bereikt heel wat jongeren.

Minister en collega's, ik denk zelfs dat hiphop in heel veel westerse grootsteden de eerste taal is die jongeren spreken. Hiphop is voor hen een heel belangrijke manier om zich uit te drukken.

Gelukkig is het geen louter buitenlandse aangelegenheid. We hebben ook in de Lage Landen veel vormen van hiphop. In Vlaanderen zie je de afgelopen maanden en jaren ongelooflijk veel talent naar boven drijven. Denk aan Tourist LeMC, die als geen ander kleinkunst met hiphop combineert en die heel wat zalen uitverkocht. Denk aan de jongens van SLM, die Arabische invloeden met Antwerpse stads-cultuur combineren en daar hits mee scoren. Denk aan TheColorGrey of aan Brihang uit West-Vlaanderen – voor de collega's van West-Vlaanderen die hier nog zijn. Denk aan zoveel verschillende namen. Maar ondanks al dat talent wordt aan de alarmbel getrokken.

– Miranda Van Eetvelde treedt als voorzitter op.

Een krantenartikel van vorige week gaf aan dat er een probleem is, namelijk dat ondanks al het talent dat we hier in Vlaanderen hebben, de Nederlandse hiphop de onze overvleugelt, zowel in de hitcharts als op radio en zo meer. Je kon in dat artikel lezen dat in onze hitlijsten Nederlandse hiphopartiesten wel gemakkelijk kunnen doorstromen, maar dat het voor Vlaamse artiesten nog altijd enorm moeilijk is. Ik citeer: "Vandaag regent het Belgische kwaliteitsvolle urbanmuziek, en toch blijven zij in de charts in de schaduw van onze noorderburen."

Als mogelijke verklaringen schuiven professionals een paar zaken naar voren. In Nederland kunnen artiesten gemakkelijker mensen bereiken via streamingdiensten als Spotify en Apple Music, terwijl de gatekeepers in België vooral de traditionele media zijn. In Nederland hebben de traditionele media wel werk gemaakt van mediaplatformen die op een juiste manier weergeven wat er leeft in de urban scene. In Vlaanderen proberen we dat trouwens ook te doen via Flus, Chase en UrbaNice, maar die hebben duidelijk niet hetzelfde effect als in Nederland.

Toch maakt de sector zich sterk dat men echt wel een inhaalbeweging kan maken ten opzichte van Nederland. Als de juiste beslissingen worden genomen en als bepaalde dingen veranderen, kunnen ze de achterstand die ze hebben opgelopen ten opzichte van Nederland, inhalen.

Ik heb hier trouwens ook een debatje op de sociale media over zien ontspinnen op mijn eigen Facebookpagina. Ik heb de vraag geponeerd en daar is heel wat reactie op gekomen. Daar kunnen we straks misschien verder op ingaan.

Minister, op welke manier wordt de Vlaamse muzikale urbansector vandaag ondersteund? Ik weet dat er van alles gebeurt of mogelijk is via Poppunt en via de kanalen die ik net heb aangehaald, maar kunt u er misschien wat meer toelichting over geven? Hoe staat u als minister zelf tegenover de bedenkingen uit de sector die de verschillen met Nederland aantonen en spreken van een 'achterstand'? Op welke manieren evalueert u als minister van Media de werking van UrbaNice, Flus en Chase? Op welke manier kunt u als minister de achterstand die de Vlaamse urbansector heeft opgelopen tegenover de Nederlandse, helpen inlopen? Denkt u dat er daarbij een taak voor u is weggelegd? Waarom wel of waarom niet? En welke rol ziet u daarbij specifiek weggelegd voor onze openbare omroep?

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Op welke manier is er vandaag al een ondersteuning van de Vlaamse urbansector? Vanuit Cultuur, en meer bepaald vanuit het Kunsten-decreet, kunnen alle muziekvormen worden ondersteund. Daarbij is het aan de spelers binnen het kunstenveld om een aanvraagdossier in te dienen dat de artistieke waarde van hun project aantoonst. Alle projecten worden uiteraard op hun merites beoordeeld, los van genre of subgenre. Daarbij is het zeker zo dat nicheprojecten aan bod kunnen komen, bijvoorbeeld Subbacultcha in de undergroundsfeer. Urban vormt daarbij een van de niches, maar is zeker niet de enige.

De openbare omroep heeft een lange traditie van hiphop- of urbanprogramma's. Ik geef enkele voorbeelden, die u wel zult kennen. Studio Brussel spant de kroon met The Hop van dj LeFtO, dat sinds 1999 onafgebroken geprogrammeerd werd. Nadien waren er nog meer programma's met urbanmuziek, zoals Bounce, Juice of TLP. Naast The Hop heeft Faisal een wekelijks programma met urbanmuziek. MNM biedt dan weer een heus urbanplatform aan, UrbaNice, zowel online als op radio, met interviews en sessies van Vlaamse hiphop- en R&B-artisten. MNM zendt ook de Urban 50 uit, de officiële urbanhitlijst van Ultratop. Uiteraard zijn hiphop, R&B en soul te horen in de reguliere programma's van Studio Brussel en MNM, maar ook op Radio 1 en Radio 2, zij het in mindere mate.

Ik ben het zeker eens met uw bedenking dat hiphop misschien wel de meest gemeenschappelijke taal is van heel veel jongeren in stedelijke omgevingen in Europa en de rest van de wereld. Met 'achterstand' moeten we altijd voorzichtig zijn om dat zonder meer te poneren. Een grondig, onafhankelijk onderzoek naar de cijfers en naar mogelijke verklaringen voor afwijkingen tussen landen en/of regio's is bij mijn weten niet uitgevoerd. Ten opzichte van Nederland heeft Vlaanderen alvast enkele andere specifieke kenmerken, die de verschillen misschien deels kunnen verklaren. Ten eerste is er uiteraard de schaalgrootte. Zij zijn wat groter dan wij. Daarbij is het gebied dat de Vlaamse Gemeenschap omvat, ook niet eentalig Nederlands. De regio die ongeveer het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest omvat, is overwegend anderstalig. Daar is natuurlijk ook zeer veel Franstalige urbanmuziek, die ook ruimer aanwezig is of lijkt te zijn – ik ben voorzichtig – dan de Nederlandstalige in het zuiden van het land.

Bovendien kiezen, ook in Vlaanderen, heel wat artiesten binnen het ruimere genre voor Engelstalige lyrics, zoals Coely, die onlangs nog de Ultima Muziek toegekend kreeg, wat toch ook wel een belangrijke referentie is als erkenning

voor de sector en alles wat erbij hoort. Hetzelfde stelt men vast bij het aanbod op de muziekplatformen die u in uw vraag hebt opgesomd. Het is dan moeilijk voor het beleid om zelf artistieke keuzes mee te gaan bepalen. Dat moet natuurlijk een stuk van onderuit kunnen gebeuren.

Hoe evalueer ik UrbaNice, Flus en Chase? UrbaNice, een programma op MNM en een gelijknamig fuifconcept, is een genrespecifiek programma, zoals ook andere genres aan bod komen op de openbare radiozenders. Ook hier is het niet aan het beleid om in de zendschema's te bepalen welke genres er op welke zender hoe vaak aan bod komen. Uiteraard is het wel belangrijk om een divers aanbod te laten klinken, wat ook blijkt uit de beheersovereenkomst met de openbare omroep, op basis waarvan kan worden geëvalueerd of er voldoende aandacht voor diversiteit is. Hiphop, urban, street en rap zijn genres of subgenres die zeker ook aan bod moeten komen, wat trouwens gebeurt, maar daarnaast is er natuurlijk nog een heel ruim muziekaanbod, dat eveneens voldoende ruimte in de ether moet krijgen.

De twee andere initiatieven die u noemt, zijn nicheplatformen binnen de urban-subcultuur, zoals er ook binnen andere niches specifieke platformen bestaan. Dergelijke platformen zijn belangrijk om community's te kunnen creëren binnen die niches. Het belang ervan hangt af van de noodzaak die de gebruikers voelen voor die community. Veel van die platformen worden dan ook gevoed door de gebruikers zelf. Dergelijke digitale nicheplatformen zijn binnen de jongerencultuur tegenwoordig vaak net de hoofdaanbieders van nichespecifieke content en nemen dus op zijn minst een even belangrijke, tot zelfs belangrijkere, rol in dan de openbare omroep.

Hoe kunnen we een en ander remediëren en 'de achterstand' inlopen? Ik heb daarnet al aangegeven wat mijn appreciatie van 'achterstand' an sich is, maar we moeten uiteraard wel zien dat onze artiesten de nodige kansen kunnen krijgen. Uiteraard verdienen Nederlandstalige artiesten uit Vlaanderen, en ook anders-talige artiesten, steun, wat overigens geldt voor alle genres en subgenres. Als er daaromtrent goede initiatieven uit de sector komen, dan kunnen die zeker worden ondersteund binnen de huidige subsidiërende kaders, zoals het Kunsten-decreet. Uiteraard zullen daarbij ook de intrinsieke kwaliteiten van tel zijn.

Welke rol zien we verder weggelegd voor de openbare omroep? Men probeert op een zo omvattend mogelijke manier een divers en rijk muzikaal landschap te weerspiegelen, uiteraard om enerzijds een antwoord te bieden aan de verschillende muziksmaken van de luisteraars, maar anderzijds toch ook – dat is toch de rol van de openbare omroep – om de luisteraar te gidsen doorheen dat rijke muziekaanbod. De urbanmuziek is in die zin niet meer weg te denken uit de muziek die gespeeld wordt op de openbare omroep.

Specifiek ten aanzien van jongeren zijn er uiteraard de jongerenzenders Ketnet, Studio Brussel en MNM, die ook allemaal genrespecifieke programma's brengen en in toenemende mate aandacht aan het genre besteden. Uiteraard moeten we daar altijd de middenweg vinden. Urbanmuziek is zeer belangrijk, maar het is een van de vele niches. Er zijn er ook nog andere.

Bovendien valt wereldwijd op dat de impact van de openbare omroep, zeker bij jongeren, vermindert door de ruimere mogelijkheden die er zijn, zoals streaming-diensten, nicheplatformen, sociale media enzovoort. In hoeverre dat in bepaalde regio's meer of minder impact heeft, hangt af van de gebruikers. Naast de openbare zenders zijn er uiteraard ook de Vlaamse commerciële zenders en de regionale zenders, maar ook de digitale radiokanalen. En net zoals bij alle muziekgenres is de openbare omroep slechts een van de vele spelers in het veld.

Besluitend zou ik durven te zeggen dat er al redelijk wat ondersteund wordt vanuit de openbare omroep. Er is zeker ruimte voor kwalitatieve projecten vanuit

de sector om ondersteund te kunnen worden. Ik denk eerlijk gezegd dat we niet te veel in onze Vlaamse achterstandsreflex moeten kruipen. Ik zeg niet dat u dat doet, maar het is een val waarin we niet zouden moeten trappen. We zijn misschien wel wat later tot ontwikkeling gekomen dan bijvoorbeeld onze noorderburen, maar de ontwikkeling die momenteel aan de gang is, zal zich nog verderzetten en is eigenlijk niet te stuiten. Die kan zowel via de openbare omroep als via subsidies verder ondersteund worden.

Ik kan u daar verder geen details over geven vandaag, maar ik beloof wel om daar verder op in te zetten in de komende maanden. We willen daar zeker aandachtig en gevoelig rond zijn in concrete projecten. Het is zeker niet iets dat ik marginaal of zo zou vinden. Je merkt dat dat op dit ogenblik het van het is bij de jonge gasten. En dat zal wel nog een tijdje zo duren. Dus als we dat kunnen versterken, gaan we dat doen.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, dank u wel. Het is niet enkel bij de jonge gasten hét van hét, hoop ik, tenzij u mij natuurlijk als jonge gast beschouwt. *(Opmerkingen van minister Sven Gatz)*

Voilà. Het is een zeer mooie muziekvorm.

Ik kom terug op een paar dingen die u hebt aangehaald. Ik heb 'achterstand' in mijn vraagstelling ook bewust tussen aanhalingstekens gezet, omdat dat inderdaad een vorm van interpretatie is. Als je echter kijkt naar het aantal keren dat een nummer wordt gestreamd, kun je er niet omheen dat er bij onze noorderburen zotte cijfers worden gehaald, terwijl dat voor onze eigen Vlaamse artiesten nog veel minder is. Tegelijkertijd zie je ook dat de initiatieven die wij hier hebben die hiphopmuziek en urbanmuziek spelen, ook vaak heel veel ruimte laten voor die Nederlandse populaire artiesten en daardoor zelfs onze eigen artiesten misschien zelf wat verdringen. U hebt ook gelijk als u zegt dat u zich als overheid, als minister zeker niet moet gaan bemoeien met zendschema's of hoe bepaalde dingen moeten lopen, maar u moet inderdaad wel bekijken hoe u bepaalde dingen kunt ondersteunen.

Ik heb het net aangehaald: ik heb op mijn socialemediakanaal gezien dat er zich een soort debatje heeft ontsponnen tussen diverse artiesten over deze vraag. Twee dingen kwamen daarbij heel sterk naar boven. Het eerste ging over die streamingdiensten. Er werd geopperd, zowel in het krantenartikel als gisteren door diverse mensen, dat je in Nederland veel meer een streamingcultuur hebt. Bijvoorbeeld Spotify en Apple hebben een hoofdzetel in Nederland, maar niet hier in Vlaanderen. De tarieven van operatoren daar zouden daar ook veel beter op inspelen, zodat jongeren, die de eerste grote 'afnemers' zijn van dit soort muziek, veel gemakkelijker via die diensten die muziek kunnen bereiken, in contact kunnen komen met artiesten. Dat is een achterstand die we hier hebben: in Vlaanderen heb je dat veel minder. De vraag werd dus geopperd of er hier in Vlaanderen op dat vlak een soort inhaalbeweging kan worden gemaakt vanuit Media. Misschien is dat een eerste vraag aan u als minister van Media. Kunnen streamingdiensten op een of andere manier toegankelijker worden gemaakt? Heeft Nederland een soort concurrentievoordeel? Waarom verloopt dat in Nederland al dan niet gemakkelijker dan bij ons? Dat is een eerste element.

Een tweede punt is het volgende. U haalt terecht ook het voorbeeld van de Franstalige en Waalse evenknie en hiphoppers aan. Zij hebben een hiphopplatform bij de openbare omroep, bij de RTBF. Er werd ook aangehaald dat dat veel beter marcheert, dat dat veel populairder is en dat zo veel meer Franstalige, Waalse artiesten worden gelanceerd in vergelijking met wat hier in Vlaanderen gebeurt. Hier word je daarentegen eens uitgenodigd – ik trek het nu op flessen,

maar het is een quote – bij UrbaNice om een interviewtje te geven, maar word je niet opgenomen in de playlist, terwijl dat in Wallonië bijvoorbeeld veel meer het geval zou zijn.

Dat brengt me bij een heel mooi gegeven in Nederland, FunX. Dat is ontstaan als interculturele radio, met overheidssteun. Er was toen 2 miljoen euro voor vrijgemaakt. Ze kregen ook eigen zendruimte, dus een kanaal om op uit te zenden. Dat is dan afgebouwd. Dat was tijdelijk. Nu wordt dat niet meer ondersteund en ze hebben geen eigen zendruimte meer, maar dit is nu wel een volledig digitaal platform geworden in de Nederlandse Randstad, in de vier grote steden. Dat is heel populair. Heel veel muziek kan op die manier doorbreken. Heel veel jongeren komen er met elkaar in contact of in gesprek, over muziek, maar ook over andere maatschappelijke thema's. Alles komt er ook bod, ook het politieke gegeven, allemaal vanuit die urbancultuur. Het is opgezet door de overheid en het is daarna losgelaten, om zich verder te kunnen ontwikkelen. Ik vraag me dan af of er geen mogelijkheid is om iets soortgelijks te doen in Vlaanderen. Is dat iets dat ons kan inspireren? Is dat iets dat we kunnen doen om bijvoorbeeld die verschillende platformen die er zijn, zoals FLUS of Chase of UrbaNice, om te smeden tot een soortgelijk project, dat u als minister in gang kunt zetten en zichzelf laten doorzetten?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

Marius Meremans (N-VA): Ik wil zeker en vast collega Annouri bedanken. U ziet het: de N-VA blijft zitten. De rest is al weg. Wij vinden de vraag van de collega immers belangrijk en dragen ook de hiphopcultuur een warm hart toe. Ook collega Van Eetvelde is altijd 'into hiphop'. Dat is zo.

Collega, u hebt wel gelijk als je kijkt naar het verschil met Nederland, met het noorden, waar zaken gemakkelijker ingang vinden, als je kijkt naar het zuiden. Ik weet het nog heel goed: ik heb ooit nog lesgegeven over MC Solaar. Dat was jaren terug, maar ook nu nog, een rapartiest die werkelijk hoge toppen scheerde in Frankrijk. Qua cultuur is de verhouding tussen het moederland Frankrijk en Wallonië altijd vrij nauw geweest. Het is ook zo dat heel wat mensen in Wallonië gewoon kijken naar Franse zenders, en toch iets minder naar de RTBF. Wat Vlaanderen betreft, men verwijst naar de grootsteden, maar het is werkelijk doorgedrongen tot in het kleinste dorp in Vlaanderen. Het is overal wel aanwezig en het verspreidt zich heel snel en goed.

Het grote voorbeeld van hiphop is dat het inderdaad een taal is die verbinding brengt tussen diverse bevolkingsgroepen en -lagen. Daarom is het ook belangrijk.

Ik deel uw bezorgdheid. Het stroomt misschien niet genoeg door, het gaat niet snel de weg vinden naar het noorden, of naar het zuiden, dat maakt nu niet uit. Bestaat er geen mogelijkheid om Poppunt daartoe meer middelen te geven? Dat hebben we ook gezegd in onze conceptnota inzake de bovenbouw. Dat is ook ons voorstel. We zouden bijvoorbeeld de kennis en de expertise van Poppunt over niet-klassieke muziek, waar ik hiphop natuurlijk bij reken, daarvoor kunnen gebruiken. We zouden hun meer middelen kunnen geven, meer taken toebedelen, zodat zij dat op zich kunnen nemen, met de terreinkennis die ze hebben, en ook met de nauwe band die ze ook met het lokale hebben. Ik verwijs in dat verband naar Lokale Helden in diverse jeugthuizen. Zo kunnen die artiesten meer een platform krijgen en kunnen we inderdaad meer die doorstroming hebben. Dat zou misschien wel een oplossing kunnen zijn. Dat geldt ook voor hiphop. Dat geldt ook voor andere genres van niet-klassieke muziek.

Dat was mijn aanvulling.

De voorzitter: Minister Gatz heeft het woord.

Minister Sven Gatz: Hoewel we er inderdaad over kunnen redetwisten of er nu een hiphopachterstand is ten opzichte van Nederland, moeten we zeker toegeven dat we een achterstand hebben met betrekking tot het streamen van muziek in het algemeen. Mijnheer Annouri, niets belet echter bedrijven van welke aard dan ook om daar meer op in te zetten. Persoonlijk vind ik dat geen rechtstreekse rol van de overheid. Gelukkig lopen we ter zake wel beetje bij beetje die achterstand in. Dat zal zich dan ook wel voor een stukje uitwijzen. Ik vind echter niet dat het een rol van de overheid is om daaromtrent bepaalde initiatieven te nemen. Dit schijnt in andere landen aan te slaan, de Scandinavische eerst, en zo zakt het eigenlijk van het noorden naar ons. Gelukkig ziet men dat en begint dat hier toch ook wortel te schieten. Ik ga er dus wel van uit dat dat zich verder op een goede manier kan ontwikkelen.

Met betrekking tot het door u aangehaalde platform, ik wil dat bekijken en suggereren ten aanzien van de VRT, maar ook niets meer dan dat. Ik ga niet rechtstreeks een muziekgenre, hoe belangrijk het ook kan zijn, in een voorkeursplatform – want zo kan het dan toch ook worden beschouwd – zelf financieel ondersteunen. Ik vind dat een zeer moeilijke en heikele zaak ten aanzien van andere nicheplatformen, die dezelfde vraag zouden kunnen stellen. Ik wil wel bekijken welke versterkende rol de openbare omroep ter zake nog kan spelen. Hetzelfde geldt voor Poppunt. We zullen de zaak met hen bekijken, aankaarten.

Er is inderdaad de hervormingsoefening van de bovenbouw, die in volle gang is, en de vraag wat dat dan kan betekenen. Ik wil ter zake toch ook wel de kerk wat in het midden houden. Ik wil u gerust benoemen tot staatssecretaris van Hiphop, voor zover dat zou kunnen, maar hoe belangrijk een bepaalde culturele en muzikale uiting ook is, het is altijd moeilijk om daarop dan van overheidswege volop te gaan inzetten. Nogmaals, ik wil het wel benadrukken, als er bepaalde initiatieven, van welke aard dan ook, zijn die vanuit de sector of door bepaalde artiesten in de sector worden ontwikkeld, binnen het Kunstendecreet voornamelijk dan toch wel, dan zullen we die zeker meenemen in de normale beoordeling. Ik zou dus zeggen, laat maar komen.

Nu, goed, we zullen met de openbare omroep en Poppunt verder bekijken hoe we een en ander kunnen versterken, maar ik maak me wel sterk dat wat we nu meemaken vanuit Nederland, ook niet eeuwigdurend is. Het is niet omdat er nu meer Nederlandse rappers zouden worden gedraaid of worden gedraaid op onze zenders, dat dat daarom blijft duren. Ik misgun hun dat succes niet, maar ik denk dat we dermate veel talent hebben dat dat daar op een gegeven moment ook wel naast zal komen, of het zal overtreffen.

De voorzitter: De heer Annouri heeft het woord.

Imade Annouri (Groen): Minister, dank u wel voor uw antwoord. Collega Meremans, dank u wel voor uw tussenkomst. Ik heb nog een paar opmerkingen. Een van de opmerkingen in het debatje dat zich gisteren op Facebook ontspon, was: moet de overheid zich daar in godsnaam mee bezighouden? Twee dingen daarover. Als ik de vraag stel over Spotify en Apple Music, is het niet zo dat u daar een rol in moet spelen of dat ik dat verwacht van de overheid, maar ik zou wel willen weten of willen begrijpen waarom dat verschil tussen Vlaanderen en Nederland er is. Ik denk dat de overheid, en zeker u als minister van Media, wel een rol kan spelen als het erover gaat er een zicht op te krijgen waarom dat zo is.

De belangrijkste achterliggende gedachte van FunX was niet om hiphopmuziek te promoten of 'urban' cultuur, maar wel om in communicatie te gaan met jongeren, om jongeren te bereiken, om ze te betrekken bij maatschappelijke evenementen en debatten. De taal van jongeren is, zoals ik voor een groot stuk heb aangehaald, die 'urban' taal, niet alleen die taal, maar zeker en vast wel in grote mate. Dan moet je dat voor een groot stuk faciliteren en opnemen.

Ik wil eindigen met enkele quotes, minister. U kunt alleen maar geven wat u te bieden hebt, zoals Tourist LeMC zou zeggen. Al wat ik vraag, is een beetje liefde, zoals Safi zou zeggen, voor de hiphopcultuur. Want hoe je het draait of keert, de hiphopcultuur is er, zal blijven bestaan en zal in grote mate de taal van heel wat jongeren blijven.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.